

DIRVA

LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
18000 MERIDIAN AVENUE • CLEVELAND, OHIO 44119
VOL. LXXX AUGUST - RUGPJŪČIO 24, 1995 Nr. 31

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRASTIS

KOKS TAVO KELIAS, LIETUVA?

(Tautininkų spaudos konferencija Seime)

Nuo pačių kasdieniškiausių, daugelį žmonių dominančių klausimų pradėjo rugpjūčio 7 d. Lietuvių tautininkų sąjungos ir jos frakcijos spaudos konferenciją Seimo narys dr. Leonas MILČIUS. Frakcijos seniūnas papasakojo, kad kasdien, nors dabar ir atostogų metas, žmonės vis klausia, kur dingio taip garsiai valdžios išreklamuoti pažadai padidinti pensijas. Išgaliojus naujai pensijų skaičiavimo tvarkai paaiškėjo, kad visą amžių dorai dirbę piliečiai vėl liko apvilti. Nors oficialūs šaltiniai tvirtina, kad pensijos padidėjo, tačiau daugumai tas "padidinimas" tesudaro vos 5-10 procentų. Žmonės, kurie sovietiniais metais gaudavo mažus atlyginimus (o juk tokių buvo bene trys ketvirtadaliai Lietuvos gyventojų), priėmus naują Pensijų įstatymą, pamatė, kad jų perskaiciuotoji pensija arba visai nepadidėjo arba gautasis priedas jokių būdu nepadengia nuostolių, kuriuos sukelia "stabili" infliacija.

Naujoji pensijų skaičiavimo tvarka dar labiau nuvylė žmones ir dar labiau juos supriešino. Labai apvilti ir supykdyti žemdirbiai, daugelio masinių profesijų darbininkai. Net kai kurie nukentėjusieji sovietinės okupacijos metais, net buvę aktyvūs pasipriešinimo judėjimo dalyviai liko apvilti. Jie gali nebent pasiguosti tuo, kad dabar mokama pensija liko "ne mažesnė už buvusią".

Mat tokia nuostata įrašyta naujajame įstatyme. Užtat didžiausias pensijas gauna buvę sovietiniai nomenklatūrininkai ir kariškiai, net masinių deportacijų organizatoriai bei vykdytojai. O juk derėtų nepamiršti, kad buvusių okupacinių karinių struktūrų darbuotojams solidžias pensijas siūnčia Rusija. Tai gi tik tie, kurie gauna "ir iš čia, ir iš ten" iš tikrųjų gali būti patenkinti. Bet ką visa tai turi bendro su Lietuvos valstybės ir jos piliečių interesais? Ar ir vėl toliau didinsime "socialiai remtinų" žmonių skaičių ir guosime juos pažadais apie "dotacijas"?

Kita labai aktuali tema – tolesnis krizinės situacijos gilėjimas kaime. Per LDDP valdymo metus žemės ūkis dar labiau nusmuko, nors iš valstybės biudžeto jam skiriamos milijoninės sumos. Daktaras Leonas Milčius klausė, kodėl valdžia taip elgiasi: ar todėl, kad nesugeba tvarkytis, išmanydama tik "kolūkinę" formą, ar siekdama toliau spekuliuoti sugriauto žemės ūkio įvaizdžiu.

Matyt, esama tiek vieno, tiek ir kito. Milžiniškos lėšos naudojamos labai neracionaliai, remiant neperspektyvias ūkininkavimo formas, bandant gelbėti ant beviltiško bankroto ribos stovinčias bendroves. Tačiau neatsisakoma ir labai tiesmukiškų politinių tikslų, vėl ruošiantis piršti savo išvedžiojimus žmonėms per būsimuosius Seimo rinkimus.

Kaip ir dera Sąjungos vadovui, Rimantas Smetona aptarė politines Lietuvos aktualijas. Spaudos konferencijos dalyvių (o jų šį kartą susirinko gana nemažai) dėmesys buvo atkreiptas į dvi temas:

– kodėl Rusija neprieštarauja Lietuvos jungimuisi į Europos Sąjungą?

– politinės partijos Lietuvoje: "aiškiaregių" pranašystės.

LTS pirmininkas nurodė, kad Rusijos politikus visiškai patenkina Lietuvos vadovų užimta pozicija, besiremianti iliuzinėmis nuostatomis, kad Lietuvos saugumas priklausys nuo jos "ėjimo į Europą". Užtuot siekus rimto karinio bendradarbiavimo, guodžiamasi vadinamąja NATO "partneryste taikos labui". Užtuot stiprinus savo gynybines pajėgas, Lietuvos karių būreliai siunčiami į kitas šalis "taikai palaikyti". Kokios realios tokių darinių galimybės iš tikrųjų apsaugoti taiką, akivaizdžiai parodo įvykiai Balkanuose. Šiems R. Smetonos teiginiais neįmanoma prieštarauti, prisiminus absoliutų tarptautinių organizacijų bejėgiškumą Bosnijoje, jų neryžtingumą ir aiškios pozicijos neturėjimą, pereinantį į abejingumą karo iškamtuoms tautoms. Kokį teigiamą vaidmenį šiuose įvykiuose galėjo suvaidinti Lietuvos kariškiai, dislokuoti Kroatijoje? Padėčiai komplikuojantis, juos pačius, atsidūrusius kariaujančių formučių įkaitais, tektų ginti. O juk tokioms akcijoms eikvosimos nemažos lėšos.

(Nukelta į 4 psl.)

ATĖMĖ JAV PILIETYBĘ

JAV teismas Philadelphia mieste atėmė pilietybę iš 78 m. amžiaus Jono Stelmoko, nes jį gaudamas jis nepasisakęs, kad dalyvavo lietuvių batalione, kuris buvo suorganizuotas vokiečių okupacijos metu kovai su komunistais.

JAV Teisingumo departamento Specialiųjų Tyrimų skyriaus (trumpai vadinamo OSI) pranešime BNS žinių agentūrai rašoma, jog dabartinis pensininkas architektas Jonas Stelmokas 1941 m. savanoriu stojo į nacių pavaldų Lietuvos savisaugos būrį ir tarnavo jame iki 1944 m., kai buvo perkeltas į vokiečių oro pajėgas. Teismas nustatė, jog būrys, kuriame tarnavo J. Stelmokas, buvo pavaldus vokiečių baudėjų būriui ir talkino vykdant žydų naikinimo politiką Lietuvoje.

Lietuvos generalinio prokuroro pavaduotojas A. Pėstininkas, kalbėdamasis su BNS korespondentu, neatmetė galimybės, kad gali kelti baudžiamąją bylą prieš J. Stelmoką, jei jis bus deportuotas į Lietuvą ar Lietuva gaus iš amerikiečių dokumentus, liudijančius jo nusikalstamą veiklą.

JAV teismas taip pat nustatė, kad J. Stelmokas vadovavo daliniui, saugojusiam Kauno getą, kur buvo kali-

nami, kankinami ir žudomi žydai. Nustatyta, kad J. Stelmokas buvo tarnyboje ir 1941 m. spalio 28 d., kai visas jo būrys dalyvavo vadinamoje "didžiojoje akcijoje", per kurią buvo sušaudyta 9,200 Kauno gete kalintų žydų, įskaitant 4,273 vaikus.

Teismo sprendime sakoma, kad J. Stelmokas, kurio karo nusikaltimai neabejotinai įrodyti, 1949 m. neteisėtai imigravo į JAV ir 1955 m. neteisėtai įgijo JAV pilietybę, nes nusiėmė savo praeitį.

JAV Teisingumo departamento Specialiųjų Tyrimų skyriaus direktorius E.M. Rosenbaum šį teismo sprendimą pavadino "reikšmingu valdžios laimėjimu", siekiant išaiškinti tuos, kurie padėjo įgyvendinti Hitlerio genocidinius užmojus, bei imtis teisinių veiksmų prieš juos.

Pasak jo, tai pirmas kartas, kai teismas pasinaudojo informacijos lobynu, atsivėrusiu buvusiose komunistinėse šalyse.

JAV Specialiųjų Tyrimų skyriaus prokurorai jau keleri metai nuolat dirba Lietuvos archyvuose. Šio skyriaus pastangomis JAV pilietybę jau atimta iš 52 neteisėtai ją gavusių lietuvių, 44 iš jų deportuoti.

(BNS)

IŠRINKTOS GRAŽIAUSIOS PASAULIO LIETUVAITĖS

"Norėčiau, kad gražiausios Pasaulio lietuvių konkursas taptų tradiciniu, kasmetiniu", - sakė "Grožio formulės" prezidentė Jūratė Vilimienė prieš paskelbdama

gražiausiosios Pasaulio lietuvių konkursą.

2000 JAV dolerių kainuojanti sidabrinė karūna su gintaru buvo uždėta devyniolikmeči Vilniaus aukštesniosios ekonomikos mokyklos studentei, anksčiau laimėjusiai "Miss Vilnius-95" titulą, Astai Muralytei. Be karūnos, Asta apdovanojama piniginiu 1000 JAV dolerių prizų, kelione į tarptautinį grožio konkursą Baden-Badene "Pasaulio karalienė", paveikslu. Be to, Astai suteikti Publikos išrinktosios ir Atkakliausiosios titulai.

Pasibaigus konkursui, gražuolė sakė vis dar netikinti savo sėkme. Pirmiausia ką ketinanti padaryti - tai pamirkti gėles.

Pasibaigus konkursui, merginos Rotušės aikštėje prisistatė publikai, o po to konkurso dalyviams ir kitiems kvietiesiems "Baltijos klube" buvo iškelta Karalienės puota.

Pagal "Lietuvos aidą"

Laimingos išrinktosios.

Iš kairės: elegantiškiausioji – G. Pakarklytė, antroji Pasaulio lietuvių – L. Ūksvėrav, Gražiausioji pasaulio lietuvių – A. Muralytė, pirmoji Pasaulio lietuvių – K. Šokurova, patraukliausioji – A. Pankauskaitė, fotogeniškiausioji – L. Kulėšaitė. Raimundo Suikos (LA) nuotr.

Girdėta iš Vilniaus

• **DERYBOS SU LATVIJOS MINISTRU PIRMININKU.** Su trumpu darbo vizitu, Latvijos Respublikos Ministro Pirmininko Mario Gallio kvietimu, Rygoje lankėsi Lietuvos Ministras Pirmininkas Adolfas Šleževičius.

Susitikimo metu buvo aptarti abiem valstybėms svarbūs tarpusavio santykių ir bendradarbiavimo klausimai; tarp jų – jūros sienos nustatymo problema, tolesnių derybų šiuo klausimu eiga. Nuspręsta, kad specialiai šiai problemai apsvarstyti turėtų susitikti abiejų šalių Užsienio reikalų ministrai.

Jau seniai abi Vyriausybės tariausi, kaip persikirstyti oro erdvės kontrolės zoną. Tai gana svarbu, nes už civilinės aviacijos lėktuvų aptarnavimą surenkami nemaži pinigai, o Lietuva šiuo metu turi vieną moderniausių Europoje oro erdvės kontrolės sistemą. Rengiamasi persikirstyti tarp Lietuvos ir Latvijos kontrolės zonos ribas. Abi pusės sutinka, kad Lietuva privalo gauti daug didesnę zoną negu turi iki šiol.

Jau nebe pirmą kartą svarstyta, kaip pagerinti abiejų valstybių pasienio tarnybų bendradarbiavimą. Tam ir ekonominio bendradarbiavimo klausimams apsvarstyti Lietuvos ir Latvijos Ministras Pirmininkai susitiks dar kartą. Numatoma, kad susitikimas vyks Ventspilio uoste rugsėjo mėnesį.

• **PAIEKŠTA VILTIS, KAD RUSIJA ATSIPIRAŠYS BALTIJOS ŠALIŲ.** "Baltijos šalys tikisi, jog Rusijos Federacija gerbs 1920-ųjų metų taikos sutartyse pripažintą jų suverenumą ir kaip Sovietų Sąjungos įpėdinė oficialiai apsiprašys už pusės šimtmečio okupaciją", pareiškė Lietuvos Jungtinių Tautų Asociacijos prezidentas Algis Tomas Geniušas Ženevoje vykstančioje Jungtinių Tautų pakomitečio sesijoje, skirtoje žmogaus teisių ir mažumų apsaugos problemoms.

Asociacijos prezidentas ir Tarptautinės laisvųjų žurnalistų federacijos narys savo pareiškime pažymėjo, jog Baltijos šalys villasi, kad Rusija "deramai kompensuos didelius joms padarytus nuostolius ir grubius pagrindinių žmogaus teisių pažeidimus, išaiškins ir patrauks atsakomybėn fizinio bei dvasinio genocido vykdytojus".

• **IŠNIEKINTOS DAR VIENOS ŽYDŲ KAPINĖS.** Sekmadienį Klaipėdoje išniekintas paminklas, prieš kelerius metus iškilęs buvusių žydų kapinių teritorijoje. Kažkas dažais ant paminklo vokiečių kalba užrašė nacistinį šūkį "Juden raus" ("Žydai, lauk").

Apie paminklo išniekinimą Klaipėdoje pranešta vietos policijai.

Lietuvos žydų bendruomenės pirmininkas Simonas Alperavičius pareiškė apgailestavimą, kad pastaruoju metu žydų kapinės, paminklai, institucijos buvo išniekintos įvairiuose Lietuvos miestuose ir miesteliuose.

• **LIETUVOS PREZIDENTAS PRIĖMĖ DVIEJŲ NAUJŲ AMBASADORIŲ SKIRIAMUOSIUS RAŠTUS.** Brazilijos Prezidentas Fernando Henrique Cardoso pakvietė Algirdą Brazauską apsilankyti Brazilijoje su oficialiu vizitu 1996 metų kovo mėnesį. Kvietimą perdavė naujasis Brazilijos nepaprastasis ir įgaliotasis ambasadorius Lietuvai Jose Viegas Filho, antradienį įteikdamas Lietuvos prezidentui skiriamuosius raštus. Diplomatas reziduoja Danijos sostinėje Kopenhagoje.

Tą pačią dieną Lietuvos vadovas priėmė ir Maskvoje reziduojančio Burundžio Respublikos nepaprastą ir įgaliotą ambasadoriaus Lietuvai Emmanuel Gahungu skiriamuosius raštus.

Burundis yra viena pirmųjų Afrikos valstybių, paskyrusių ambasadorių Lietuvai, ir tai turėtų padėti plėtoti įvairiapusių ryšius tarp Centrinės Afrikos ir Baltijos jūros regiono šalių, kalbėjo Prezidentas A. Brazauskas.

• **SOSTINĖJE BUS ĮAMŽINTAS LAZDYNŲ PELĖDOS ATMINIMAS.** Vilniaus miesto valdybos pasitarime nutarta dekoratyvinės skulptūros "Seserys" autorių grupei skirti 147 tūkst. litų. Skulptūra įamžins Lazdynų Pelėdos slapyvardžiu žinomų rašytojų Sofijos Pšibiliauskienės ir Marijos Lastauskienės atminimą. Už šias lėšas skulptūra turi būti sumontuota iki šių metų lapkričio 1 dienos.

"Seserys" stovės Senamiestyje, skvere prie Visų Šventųjų bažnyčios.

• **MIRĖ ŽYMUS KOVOTOJAS UŽ LIETUVOS LAISVĘ.** Rugpjūčio 13 dieną Vilniuje mirė kovotojas už Lietuvos laisvę, sovietinių lagerių kalinys, Los Angeles lietuvių sekmadienio mokyklos istorijos dėstytojas, laikraščio "Versmė" redaktorius, Tėvynės Sąjungos narys Vladas Šakalys.

Devintojo dešimtmečio pradžioje V. Šakaliui apsigyvenus JAV, jis ėmėsi demaskuoti "sovietinį rojų", o atkūrus Lietuvos nepriklausomybę, jis surengė ne vieną akciją mūsų šaliai paremti.

Prieš mėnesį jis atvyko į Lietuvą ilgesniui laikui, tačiau "nuveikti daug darbų", kaip jis pats sakė, nebespėjo...

• **VALSTYBĖS IŽDAS, KOMPENSACIJOS, EKONOMIKOS MINISTERIJOS LIKIMAS.** Ketvirtadienį vyriausybės rūmuose surengtoje spaudos konferencijoje Lietuvos premjeras Adolfas Šleževičius pasakė, kad valstybės išdą turėtų papildyti sugriežtinti alkoholio ir tabako akcizai – nuo spalio 1 d. bus įvestos naujo pavyzdžio Danijoje pagamintos banderolės, kurias privalės naudoti ir vietos gamintojai. Be to,

Vasaros turistai ir imigrantai

Vasaros atostogų mėnesiai, prieš naujus mokslo metus, žymiai padidina turtinųjų kraštų gyventojų keliavimą. Daugiau uždirba viešbučiai, lėktuvų bendrovės, kelionių biurai ir gazolino pardavėjai. Vyriausybės vilioja turistus, spauda daugiau skiria vietos pasaulio gražių pajūrių ar kalnų aprašymui, istorinių paminklų, gamtos grožio pagarbiniui. Kai kurių šalių turizmo pajamos sudaro žymią valstybės biudžeto pajamų dalį. Europoje Prancūzija, Ispanija, Britanija kasmet uždirba milijardus dolerių iš užsienio turistų. Jau daug metų svarbių pajamų nustojo buvusioji Jugoslavija dėl ten kilusio pilietinio karo tarp serbų, kroatų ir bosniečių.

Britanijos spauda skundžiasi, kad šiemet sumažėjo

Iš visur apie viską

Rašo Algirdas Pužauskas

turistų skaičius. Kaltinamos lėktuvų bendrovės peikiami britų viešbučiai. Pernai Britanijoje lankėsi apie 20 milijonų svečių iš užsienio, šiemet jų mažiau. Be to daug anglų patys važiuoja į kitas šalis atostogauti, tai turizmo balansas jau duoda britams kelis milijardus dolerių deficitą. Daugiau pinigų išvežama svetur negu gaunama iš svečių.

Šalia atostoginių kelionių daug rašoma apie imigrantų judėjimą. Britanijos vidaus reikalų ministras Michael Howard kritikuojamas, kad nesutvarko legalių ir nelegalių imigrantų srauto. Statistikos biuras skelbia, kad iš atsilikusių šalių į Britaniją kasmet atvyksta apie 50,000 naujų imigrantų. Kritikai nu-

rodo, jog nemaža jų dalis yra menki darbininkai, atsilikę, neraštingi, kurie išnaudoja britų socialinės šalpos sistema. Šalia legalių imigrantų didelę svetimšalių dalį sudaro nelegaliai atvažiuavę užsieniečiai. Sakoma, kad svarbi priežastis, kodėl tiek padidėjo kitų rasių žmonių brovimasis į Britaniją yra kolonialinė Britų imperijos praeitis. Kaip gi nepriimsi savo buvusios teritorijos piliečių, buvusios imperijos, vėliau – dabartinio komonvelto žmonių?

Tas pats atsitiko ir kitose kolonijas laikiusiose šalyse: Prancūzijoje, Ispanijoje ir Portugalijoje. Dabar jos pradėjo varžyti imigraciją, apsunkinti įvažiavimą ir vizų išdavimą.

Kiek kitoje padėtyje atsidūrė Vokietija, pradėjusi įvežti užsieniečius kaip "svečius darbininkus", nes pramonei plečiantis, ėmė stigti darbo jėgos. Tarp II Pasaulinio karo pabaigos ir Berlyno sienos nugriovimo Vokietijoje apsigyveno daugiau 18 milijonų svetimšalių. Šiuo metu Vokietijoje auga jau trečioji svečių darbininkų karta. Per vėlai vokiečių vyriausybės pamatė, jog "svečiai" nesirengia važiuoti namo, pabaigę savo darbus, bet lieka Vokietijoje. Daug naujų imigrantų Vokietija paveldėjo iš buvusios Rytų Vokietijos, kuriai už ginklus ir kitas prekes komunistinis Vietnamas atsilygino darbininkais. Panašiai žmonėmis vokiečiams "mokėjo" Kinija ir Albanija. Daugelis tų darbininkų liko Vokietijoje. Daug jų šiuo metu organizuoja ir vadovauja nelegalių imigrantų į Europos šalis transportui.

Didelę problemą Europai sudaro Europos sąjungos sienų perėjimo palengvinimas. Organizuotos nusikaltėlių grupės pamatė, jog šalia vogtų automobilių, įvairių spalvotų metalų kontrabandos gerai uždirbti galima ir transportuojant žmones. Tokie gyvų prekių kontrabandininkai plačiai veikia ne tik Europoje, bet ir Amerikoje. Rugpjūčio 13 d. paskelbta, kad Kalifornijoje El Monte mieste policija išaiškino pastatą, kuriame nelegaliai dirbo kelios dešimtys tailandiečių moterų, lyg vergės po 18-20 valandų per dieną, gaudamos tik butą ir maistą tame pačiame pastate. Vienai pavyko pabėgti, nors visos merginos buvo nelegalios imigrantės ir bijojo susitikti su policija.

Vienoje, Austrijoje veikia Tarptautinis Migracijos

(Nukelta į 9 psl.)

planuojama licencijuoti didmeninę naftos produktų prekybą. Premjeras taip pat pasidžiaugė, kad auga Lietuvos banko aukso ir užsienio valiutos atsargos (jos artėja prie 700 mln. JAV dolerių) ir sakė, kad numatoma sukurti eksporto skatinimo instituciją.

Premjeras sakė, kad vyriausybė ketina kompensuoti žmonių indėlius, laikytus tik tuose subankrutavusiuose bankuose, kurie turėjo Lietuvos banko licencijas. Tokių indėlių suma siekia 52 milijonus litų. Paklaustas apie Ekonomikos ministerijos likimą, Vyriausybės vadovas atsakė, kad šią instituciją numatoma likviduoti.

• **LIETUVOS KARIAI MOKOSI ŠAUDYTI AMERIKIETIŠKAIS GINKLAIS IR DŽIAUGIASI LABDARA IŠ ŠVEDIJOS.** Ketvirtadienį Rukloje (Jonavos rajonas) baigėsi pirmoji – teorinė – tarptautinių mokymų "Gintarinis slėnis – 95" dalis. Pradžioje su pratybų dalyviais dirbo Kroatijoje taikos palaikymo misiją atlikusio būrio LITPLA – 1 kariai, o nuo rugpjūčio 8 d. – dešimt iš JAV atvykusių kariškių, kuriems vadovauja kapitonas Peter Gorky. Trečiadienį ketvirtadienį kareiviai mokėsi šaudyti iš JAV atvežtais ginklais – automatiniais šautuvais M-4, automatiniais snajperiais M-24, kulkosvaidžiais.

Nuo rugpjūčio 21 d. prasidėjo antroji pratybų dalis – JAV ir Lietuvos taktiniai mokymai. Mokymams surengti skirta apie 300 tūkstančių litų. Pusę šios sumos apmokės JAV ginkluotosios pajėgos.

Ketvirtadienį žurnalistams buvo pademonstruota šios savaitės pradžioje Ruklos mokymų centrą pasiekusi labdaros siunta iš Švedijos – šiuolaikiška virtuvės įranga, kompiuteriai, medicinos pagalbos priemonės. Beveik 390 tonų sveriančios dovanos vertė – apie pusę milijono Švedijos kronų.

• **EUROPOS PARKE – 35 SKULPTŪROS.** Baigėsi Europos parko surengtas trečiasis tarptautinis skulptūros simpoziumas. 40 dienų čia dirbo 7 skulptoriai – iš Japonijos, JAV, Kipro bei Lietuvos.

Europos parke, kuris yra Vilniaus rajone šalia geografinio Europos centro, per trejus metus susikaupė 35 skulptūros. Jų autoriai atstovauja 13 pasaulio šalių. Kitąmet tarptautinį skulptūros simpoziumą Europos parke ketinama rengti liepos 5 rugpjūčio 15 dienomis.

• **TARPTAUTINIO VALIUTOS FONDO EKSPERTAI APIE INFLIACIJĄ LIETUVOJE.** Tarptautinio valiutos fondo (TVF) atstovas Baltijos šalyse Peteris Cornelius sako, kad didesnė negu planuota metinė infliacija Lietuvoje nekeltų rūpesčio, jei ją didintų Vyriausybės veiksmai, kuriuos TVF seniai jai rekomenduoja.

Praejusią savaitę premjeras Adolfas Šleževičius teigė, kad šių metų infliacija bus 30 procentų vietoje planuotų 25. Tačiau jis sakė dėl to "nematęs tragedijos".

"Jei infliacija augtų dėl padidėjusių būsto šildymo išlaidų, tai nebūtų nerimą keliantis dalykas. Mes visada siūlėme mažinti tokias subsidijas. Toks pat faktorius yra ir geresnis mokesčių surinkimas", sakė P. Cornelius žurnalistams.

Tačiau, pasak jo, šiemet du kartus infliacija šoktelėjo dėl to, kad gerokai pabrango maisto produktai. Šis faktorius nekelia TVF pasitenkinimo.

P. Cornelius dar tikisi, jog per likusius penkis mėnesius iki metų pabaigos infliacija gali nesiekti 30 procentų. Jo nuomone, šiemet Lietuvos infliacijos dinamika ir struktūra, palyginti su Latvija ir Estija, yra labai pagerėjusi.

ELTA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVA TEL. (216) 531-8150
FAX. 216 531-8428P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119-0191
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
EDITOR: DR. ANICETAS BUNDONIS

DIRVA (USPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0191

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. • Published Weekly except: 4th of July, Labor Day & Christmas by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. • Subscription per year \$30.00 • Single copy 65 cents.

Prenumerata metams \$30.00, pusei metų \$17.00 • Atskiuro numerio kaina 65 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant – Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

ŽINIA, KURIA SUNKU PATIKĖTI

Juozas Žygas

Lietuvos vardui pradėjus iš spaudos puslapių išnykti, netikėtai vėl ji pagarsėjo (galbūt ne pačia gerąja prasme), kai 1993 m. spalio mėn. 12 d. prie savo namų, Vilniuje, buvo nužudytas žurnalistas Vitas Lingys. Toks žurnalistų nužudymas plačiai pagarsėjo ne tik Lietuvoje, bet nuskambėjo ir užsienio žiniasklaidos kanalais. Dar didesnę susidomėjimą šiuo įvykiu sukėlė žinia, apie areštą Boriso Dekanidzės, kurio tėvas yra laikomas Lietuvos mafijos vadu. B. Dekanidzė buvo apkaltintas nužudymo organizavimu ir, kad jo parinkti žudikai tai įvykdė.

Kadangi buvo plačiai kalbama ir rašoma, kad Lietuvos mafijos ryšiai siekia net aukštus valdžios sluoksnius, tad buvo beveik visuotinas nustebimas, kuomet prikuroas Artūras Paulauskas pareikalavo jam mirties bausmės. Žmonės ne tik nustebė, bet ir pradėjo bijoti, kad mafija nepradėtų sprogdinimų ar kitų teroro veiksmų.

Net Vokietijos spaudoje buvo rodomas susirūpinimas, kad nebūtų pradėti sabotazo veiksmai Ignalinos atominėje jėgainėje. Lietuva vėl buvo didžiosios spaudos puslapiuose. NEWSWEEK, 1994 gruodžio 5 d. tuo reikalu išspausdino platoką rašinį su stambių raidžių antrašte: **"The Godfather of Vilnius?"** "Lietuvos nusikaltėlių grupuočių vadai turėjo tamprius ryšius su Rusijos mafija Europoje, Izraelyje ir JAV. Buvo toks akiplėšiškas įstatymų nesilaikymas, kad valdžia nusprendė padaryti galą ir duoti pavyzdį. "Mes pasiekėme kritišką tašką" – sakė Paulauskas. – "Mes turėjome parodyti, kas bus laimėtojas – jie ar mes".

Kuomet per radijo žinias išgirdau, kad mirties bausmė jau įvykdyta, staiga man šovė mintis į galvą – dabar pra-

sidės Lietuvoje sprogdinimai. Bet nieko panašaus neįvyko! Buvo įtartina tyla. "Lietuvos rytui" žinią apie sušaudymą paskelbus ir teisėsaugos organams tylint, žurnalistai pradėjo visur teirautis. Bet niekas nieko nežinojo. Kalėjimo daktaras ir administracija nieko nežinojo. Ir Vidaus reikalų ministerijoje tas pat, o vienas pareigūnas net pasakė, kad Borisas Dekanidzė yra gyvas ir sveikas! Net jo tėvas apie sušaudymą, tik iš laikraščių tesužinojo. Nors Lietuva neva tai į Vakarus ropoja (jeigu eitų – tai jau pažanga matytųsi), tačiau įstatymų vykdymo praktika dažniausiai tebėra sovietinė. Vakarų pasaulyje mirties bausmė nėra jokia valstybinė paslaptis. Ir Lietuvoje mirties bausmė nėra įrašyta į valstybinių paslapčių sąrašą. Tad kam tokia didelė paslaptis?

Kuomet nėra viešumos, tai atsiranda gera dirva įvairiems gandams. Buvau linkęs manyti, kad tas visas "sušaudymas" tebuvo tik farsas. Tačiau pasitaikė proga pasikalbėti su vienu pažįstamu, kuris turi gerus ir patikimus ryšius su Lietuva. Man savo abejonę išreiškus – užtikrino, kad bausmė yra tikrai įvykdyta. Kadangi jo nuomonę gerbiu, tad šia tema rašinį turėjau perrašyti. Tik man tebėra neaišku, kodėl vyriausybė, turėjusi drąsą įvykdyti bausmę, nemokėjo šios progos išnaudoti, kad mafijos duoklių rinkėjai, kurie prekybininkus terorizuoja, apsigalvotų ir į plyšius sulystų. Jeigu mafija neturėtų "raumeningų vyrų", kurie duokles renka ir terorizuoja, tai ji nebūtų tiek kenksminga. Ta pačia proga ir keletą mafijos globėjų, esančių valdžioje, reikėjo išaiškinti ir nubausti. Dabar to viso, psichologinis efektas yra pražiopsotas!

KO BŪTŲ VERTA LIETUVYBĖ – BE LIETUVOS?

Vilius Bražėnas

Šiuo metu girdime nemažai balsų tvirtai teigiančių, jog atėjo metas išeivijai rūpintis lietuvių išlaikymu. Iš istorijos žinome, jog eretikų likimas niekad nebuvo jiems draugiškas. Ar tai buvo "eretikai" religijos, mokslo, ideologijos ar politikos srityje. Ortodoksija – "pripažinta" pažiūra visad buvo pati saugiausia. Už "kitą" galvojimą kadaise tekdavo net ant malkų krūvos prie stulpo atsistoti. Dabar už tai žmonės būna "ekstremisto" ar panašiais vardais pavadinami, arba, paprasčiausiai, išcenzūruojami. Nežiūrint to, rizikuosiu atskilėlio likimu teigdamas, jog išeivija dar nėra atlikusi savo pareigos Lietuvai, ypač turint mintyje dabartinę jos padėtį, ir todėl būtų klaidinga susikaupiti tik į "lietuvių išlaikymą" išeivijoje. Tai, žinoma nėra pirmas kartas, kai neiškenčiu "sustaugęs lyg vilkas vestuvėse".

Gera išeivijos dalis tikėjo ir įrodinėjo, kad nuo antrosios okupacijos pasitraukusiųjų pagrindinė pareiga buvo – laisvajame pasaulyje kovoti už Lietuvos laisvės atstatymą. Kita pasitraukusiųjų dalis, ypač spaudoje vyrausioji inteligentija, pagrindiniu išeivijos uždaviniu skelbė esant "lietuvių išlaikymą". Tai kad pastaraisiais dešimtmečiais "išlaikytojų" nuomonę rėmė ir oku-

pantas, per GIMTAJĄ KRAŠTĄ ir Tėviškės draugiją, dar nepadarė "išlaikytojus" ne patriotais. Tačiau tai, žinoma, nepadarė jų ir kovotojais už Lietuvos nepriklausomybės atstatymą, kaip ne vienas jų šiandien bando teigti.

Šiandien nepriklausomybininkai gali įrodyti savo veiklos pateisinimą, matant nepriklausomą Lietuvos Respubliką. Vienok, vis plačiau ir garsiau pasigendant išeivijos jaunimo lietuviškos veiklos dirvonuose, "išlaikytojai", regėdami realybę, turėtų bent jau suabejoti savo linijos tiesumu. Apgailėstauju jaunimo atkritimą išpranašavęs spaudoje, tarp kitko straipsnyje "Lietuvių išlaikymo Paradoksas", 1967 m. liepos mėn. Į LAISVĘ žurnale. Jau tada teigiau, kad tik įjungdami mūsų jaunimą į aukos reikalaujančią ir kilnių polėkių kovą už Lietuvos laisvę, išlaikysime juose lietuvių lengviau, negu tik per gryną "lietuvių išlaikymą". Tik prisiminkime anuos jaudinančius tautos pakilimo nepriklausomybės metus. Tada lietuvių grįžo daug buvusių atskilėlių, kai atrado daug būdų įsijungti kovon už Lietuvą. Įsijungė net tie, kurie menkai bekalbėjo lietuviškai.

Prisimename ir tuos išeivius, kurie faktiškai atmetė (ir net tai teigė) Lietuvos at-

sistatymo galimybę, išsivaduojant iš "nenugalimos" SSSR. Jie įsikabino kultūros stulpo ir jos vardan bendradarbiavo su okupantu, ir net siuntė vaikus pionierių stovyklos, lietuvių išlaikyti. Tiesa, šiandien jie jaučiasi lyg namie LDDP nomenklatūrininkų tarpe. Tačiau negalima išvengti klausimo: Ko verta būtų "lietuvių", jei iš pasaulio žemėlapių ir sąmonės išnyktų Lietuva, o lietuvių tauta iširtų Rytų ar Vakarų tautų tirpyklose. Juk jau po 50 tirpinimo metų stovime prieš grėsmingas pasėkas. Jeigu tirpinimas būtų užtrukęs dar 15 ar 25 metus, nebūtų likę kam nei Vingio parke, ar prie Parlamento rūmų skanduoti "LIE-TU-VA! LIE-TU-VA!", nei Baltijos Kelyje rankomis susikabinti, nei prie Televizijos bokšto krūtines atstatyti? Ko verta tada būtų "lietuvių" užsieniuose, jeigu ji, net paneigiant emigracinius dėsnius, išsilaikytų? Po kiek laiko tikrumoje ji būtų randama tik atitinkamuose muziejų skyriuose. Kai kuriuose muziejuose galima užtikti "išlaikytų" net aztekų ir inkų kultūros eksponatų...

Tad neatrodo, kad šiuo metu šūkiai – "susirūpinkime savimi", "susikaupkime lietuvių išlaikymui išeivijoje" yra paremti gerai išgalvota pažiūra į istorinę tautinės kultūros valstybiniame vakume vertę. Už Lietuvos nepriklausomybės užtikrinimą ir tautos laisvę kovojanti išeivija daug lengviau ir ilgiau išlaikys lietuvių.

LIETUVOS KARINIAI DALINIAI TARPTAUTINĖSE PAJĖGOSE

Eivys Radvila

Rugpjūčio pradžioje, prasidėjus kroatų puolimui 1991 metais serbų užimtoje Kroatijos Krainoje, buvo iškilęs rimtas pavojus ten esantiems Lietuvos taikdarius. Lietuvos kariškiai šioje šalyje jau beveik metus laiko atlieka misiją Jungtinių Tautų taikos palaikymo daliniuose. Lietuviai sudaro 32 kariškių būrį LITPLA, įeinantį į Danijos taikos palaikymo bataliono sudėtį. Kroatijos vyriausybei kariuomenei puolant plačiu frontu, mūsų tuo metu vyko ir netoli Sunijos kaimo, maždaug 80 kilometrų į pietryčius nuo Kroatijos sostinės Zgrebo. Kaip tik šiame kaime ir yra danų, o taip pat ir lietuvių būstinė. Tomis dienomis mūsų metu stebėjimo poste, esančiame už 25 kilometrų nuo Sunijos, žuvo Danijos karys. Kaip pranešama, visi lietuviai išliko gyvi ir sveiki.

Jau beveik penkis mėnesius taikos misiją Kroatijoje atliekantys 32 lietuviai sudarantys būrį LITPLA-2, atitar-

navę numatytą laiką, šiomis dienomis turėtų sugrįžti į Lietuvą. Juos pakeis LITPLA-3 būrio kariai, kurie, kaip ir jų pirmtakai, mokėsi Danijoje. Lietuvos taikdary misija ir toliau lieka nepakitusi – jie stebi ar buvusioje Jugoslavijoje nepažeidžiamos žmogaus ir tautinių mažumų teisės, atlieka humanitarines misijas – padeda pabėgėliams.

Matyt paveiktas naujais pasikeitimais Kroatijoje, iš atostogų grįžęs ministras pirmininkas A. Šleževičius užsiminė, kad iškilus pavojui, Lietuvos taikdariai gali būti iš Kroatijos atsaukti. Tačiau tai netrukus susilaukė griežtos diplomatų iš Užsienio reikalų ministerijos kritikos. Pasak jų, net vien svarstymai apie Lietuvos taikos palaikymo pajėgų atsaukimą iš buvusios Jugoslavijos daro žalą tarptautiniam Lietuvos prestižui ir gali sudaryti Lietuvos kaip abejotinos partnerės vykdant tarptautinius įsipareigojimus įvaizdį. Reikia manyti, jog buvo gautas sig-

nalas iš tarptautinių organizacijų, kad Lietuvos kariškiai turi vykdyti Jungtinių tautų karinių pajėgų vadovybės planus, nepaisant galimų abejonių dėl paties dalyvavimo Jungtinių Tautų operacijose tikslingumo.

Atrodo, ir pačios Jungtinės Tautos įsitikina savo misijos neveiksmingumu. Šiomis dienomis Jungtinių Tautų generalinio sekretoriaus pasiuntinys buvusioje Jugoslavijoje J. Akašis pranešė, jog dauguma taikdary iš Kroatijos išvyks per kelis artimiausius mėnesius. Manoma, kad Danijos taikos palaikymo batalionas kartu su lietuvių kariais iš Kroatijos bus išvestas rugsėjo mėnesį.

Jungtinių Tautų organizacijos neveiksmingumą Bosnijoje šiomis dienomis smarkiai kritikavo opozicijos lyderis V. Landsbergis. Jis sakė, kad taikos pajėgų buvimas padeda agresoriams, o ne tiems žmonėms, kuriuos reikėtų apginti. "Agresorius prisitaikė, numatė visas silpnas vietas, jis iš anksto planuoja kada kokį smūgį smogti, o Jungtinės Tautos kaip koks sukirmijęs grybas sėdi

(Nukelta į 4 psl.)

PRINCIPINIS LYGIATEISIŲ SANTYKIŲ SIEKIS

Edmundas Simanaitis

Liepos mėnuo kaip nė vienas kitas gausus istorinių įvykių. Tai ne tik Mindaugo vainikavimo diena, tapusi viena iš iškiliausių Valstybinių švenčių, tai Žalgirio mūšio metinės, ir transatlantinių lakūnų Dariaus ir Girėno tragiškos žūties prisiminimas. Prieš 75 metus liepos 12-ąją buvo pasirašyta Lietuvos ir Rusijos taikos sutartis, kuri pasak prof. V. Landsbergio "atvėrė draugiškos kaimynystės galimybes, neįgyvendintas dėl priešiško jėgų veiklos, tačiau išlikusią vėlesniems laikams kaip mūsų valstybės principinį lygiateisių santykių siekį".

Labai kukliai šalyje buvo paminėta liepos 11-oji – lietuvių poeto ir dramaturgo Petro Vaičiūno 105-osios metinės.

Praslydo neužkliudžiusi nei valstybės vyrų nei laikraštinių dėmesio liepos 4-oji. Prieš 75-rius metus tą dieną Lenkija pripažino Lietuvos valstybę de facto. JAV padarė tai porą metų vėliau.

O prieš 55 metus tą pačią liepos 4-ąją marionetinis, jau sovietų okupuotos Lietuvos "prezidentas" J. Paleckis pasirašė įstatymą dėl Lietuvos kariuomenės reorganizavimo, davusį formalį dingstį suaktyvinti mūsų karininkų ir kareivių naikinimą.

Negalime užmiršti ir kitos juodos datos. Prieš 55-erius metus liepos 14-15 dienomis Maskvos emisaras Dekanozovas organizavo Lietuvoje "laisvus rinkimus" į Seimą. Tada šalis pirmą kartą savo istorijoje regėjo milžiniško masto spektaklį – iš komunistų pasirinktų dviejų klumpių "liaudis" rinkosi... porą.

Ir šių metų liepą nestigo aktualijų. Vyko sunkios ir permainingos Rusijos ir Čėčėnijos derybos. Maskva, o tiksliau – Kremlius, visam pasauliui skelbė savo pasipiktinimą dėl skerdžiamų Čėčėnų priešinimosi ir per daug garsaus riksmo. Tik Basajevo grupės tiksliai suplanuota ir įvykdyta karinė akcija – Budionovsko įkaitų paėmimas sukėlė sąmyšį ir šoką Rusijos visuomenėje ir privertė atsikvošėti Kremlių. Tik tada Rusija pripažino, kad ir Čėčėnams skauda, kad ir ši maža, bet narsi kalniečių tauta verta laisvės ir pripažinimo. "Elgdamasi Čėčėnijoje kaip okupuojanti kolonijinė smurto jėga, Rusija pati paneigė savo teises valdyti šią XIX amžiuje carų užkariautą šalį," – pareiškė Seimo opozicijos vadovas prof. V. Landsbergis. Įvykiai Čėčėnijoje turi tiesioginį kovų ir kančių istorinės patirties ryšį su Lietuva. Tuo niekas neturėtų abejoti.

Liepos 19 d. Premjeras A. Šleževičius pasikvietė miestų ir rajonų merus pokalbiui. Už vyriausybės vadovo nugaros susėdo kone dvylika ministrų. Kalbėti leista buvo tik vienam finansų ministrui R. Šarkinui. Už visus kitus klusniai tylinčius ministrus merų atakas atmušinėjo, gana kantriai aiškindamas merų "paklydimus" ar "nesusigaudymus", pats Premjeras. Kiekvieno mero rūpestis yra jo rajono gyventojų bėdos. Tačiau yra ir bendrų bėdų. Viena iš skaudžiausių – didžiulis Vyriausybės įsiskolinimas savivaldybėms. Lietuvos savivaldybių asociacijos prezidentas A. Vidūnas perskaitė LSA tarybos, posė-

džiavusios tą pačią dieną, kreipimąsi į Seimą, Prezidentą ir Vyriausybę. "Savi-valdybėse susiklostė grėsminga finansinė padėtis – stokojama lėšų ne tik pedagogų darbo užmokesčiui ir už atostogas apmokėti, bet ir kurui pirkti bei pasirengti artėjančiam šildymo sezonui... Gėdinga Vyriausybės praktika nemokėti pagal įstatymus savivaldybėms numatytų asignavimų ir dotacijų tęsiasi jau ne pirmus metus. Tai kečia nepasitikėjimą ne tik savivaldybėmis, bet ir rinkėjų abejones jų rinkta valdžia apskritai," – rašoma dokumente.

Premjerui nepatinka bendri pareiškimai tikriausiai dėl to, kad liudija bendrą, nors ir įstatymišką, valią ir Vyriausybės veiklos vertinimą. Jis norėtų kalbėtis su kiekvienu meru atskirai. Premjeras gerai jaučia sparčiai bręstantį gyventojų nepasitikėjimą Vyriausybės socialine ir ekonomine politika. Tai verčia jį ieškoti glaudesnių kontaktų su savivaldybėmis, deja, ne labai sėkmingai.

Nepakeitus ekonominės politikos, "nesusišnekėjimo" daugės, o ne mažės. O kaip ir ką reikėtų keisti, gali pasakyti tik LSA. Teisė ir galimybė tai padaryti yra ir ja naudojamosi. Be to niekas kitas be LSA tarybos bendrų reikalų ir įvardyti negalėtų.

LSA patvirtino viceprezidentų įgaliojimus ir veiklos programų sąrašą. Iš jo paminėtos tokios: investicijų skatinimas ir darbo vietų steigimas, vidutinio ir smulkaus verslo rėmimas, vaikų ir jaunimo auklėjimo problemos, saugi kaimynystė.

Jos, o ir visos kitos, liepą tik pradėtos, ir apie jas dar bus daug kalbama ir rašoma.

Ar šio straipsnio antraštėje paminėtas principas taisykines Vyriausybės ir savivaldybių santykiams, išryškės artėjant rudeniiui.

galime" – tai ne kas kita, kaip atviras kėsinimasis į valstybės saugumą, įžulus mėginimas daryti neigiamą įtaką visuomenei. Tauškalai apie mažas silpnas šalis neretai slepia savyje nešvarius kėslus. Didvyriška Čėčėnijos kova prieš milžinišką Rusijos imperiją, o ypač "Budionovsko atvejį", kuris netolimoje ateityje, matyt, bus įrašytas į karinės strategijos vadovėlius, verčia perkainoti daugelį senųjų sąvokų. Tai jau visai kitas dalykas, negu kai kurių politikų nuvalkiotas pasakojimas apie "simbolinį pasipriešinimą".

Paskutiniojoje spaudos konferencijos dalyje buvo kalbėta apie pastaruoju metu spaudoje pasirodžiusias publikacijas, pretenduojančias į politinių partijų veiklos teoriją. R. Smetona teigiamai

SUSITIKIMAI SU AMBASADORIUMI

Š.m. rugsėjo 6-9 dienomis Chicagoje lankysis Lietuvos Ambasadorius dr. A. Eidintas. Ta proga Chicagoje numatomi šie susitikimai su lietuvių visuomene:

Rugsėjo 6 d., 2 val. p.p. – "Seklyčioje";

Rugsėjo 8 d., 7 val. vak. – Pasaulio Lietuvių Centre, "Bočių" salėje;

Rugsėjo 9 d., 7 val. vak. – Balzeko Lietuvių Kultūros muziejuje (šis susitikimas yra daugiau skiriamas naujai atvykusiems iš Lietuvos, bet mielai prašomi dalyvauti ir Chicagos bei apylinkių lietuviai).

Pagrindinis susitikimų tikslas yra plačiau supažindinti su dabartine Lietuvos užsienio politika bei Lietuvos ambasados darbu Washington. Visuomenė kviečiama šiuose susikituose gausiai dalyvauti.

Be to, yra numatomi susitikimai su Illinois valstijos gubernatoriumi J. Edgar, Chicagos meru R. Daley bei įvairiomis lietuvių organizacijomis ir laikraščių redakcijomis.

Lietuvos Respublikos Generalinis Konsulatas Chicagoje.

LIETUVOS KARINIAI DALINIAI TARPTAUTINĖSE PAJĖGOSE

(Atkelta iš 3 psl.)

ir laukia, kada paspirs. Jungtinės Tautos, jų politiniai ir kariniai vadai ten yra pasiūti tiesiog būti, o ne kovoti ir nesiginti, neturima jokios aktyvios politikos ir jokios strategijos, taikos pajėgos tapo taikiniu", – kalbėjo profesorius.

Vertinant Lietuvos Krašto apsaugos pastangas artėti prie Vakarų karinių institucijų bei standartų, negalima nepastebėti, jog, nepaisant nepasitenkinimo kai kurių LDDP veikėjų, kurių veikla ypač pastebimai reiškiasi V. Petkevičiaus vadovaujamame Seimo Nacionalinio saugumo komitete, Lietuva tebėra viena aktyviausių dalyvių NATO ir jos partnerių programoje "Bendradarbiavimas taikos labui". Lietuvos kariškiai dalyvauja beveik visose pagal šią programą rengiamose karinėse pratybose tiek sausumoje, tiek jūroje, tuo gerokai aplenkdami ne tik kaimynines Latviją ir Estiją, bet ir dauguma Vidu-

rio Europos valstybių. Ir šiomis dienomis 30 Lietuvos kariškių drauge su dar trylikos šalių atstovais dalyvauja JAV vykstančiose NATO ir partnerių pratybose "Cooperative Nugget-95" ("Bendradarbiavimo vertybė-95"). Pirmą kartą Amerikos žemėje bus suformuotos 4200 karių taikos palaikymo pajėgos, kurias sudarys buvusio komunistinio bloko valstybių – Bulgarijos, Čekijos, Estijos, Vengrijos, Kirgizijos, Latvijos, Lietuvos, Lenkijos, Rumunijos, Slovakijos, Ukrainos, Uzbekistano, Albanijos ir Slovėnijos – karinis personalas ir NATO pajėgos iš Didžiosios Britanijos, Kanados ir Jungtinių Valstijų.

Lietuvos Vyriausybė šiemet skyrė pakankamą 8,8 milijono litų sumą "Bendradarbiavimo taikos labui" programai įgyvendinimui.

Pažymėtina ir tai, kad Lietuva jau yra pasirašiusi dvišalio karinio bendradarbiavimo sutartį su šešiomis NATO valstybėmis.

įvertino tą faktą, kad bandoma įprasminti naujų politinių organizacijų, neturinčių tvirtos ideologinės bazės ir veiklos tradicijų, egzistavimą Lietuvoje. Tačiau negalima pateisinti, kad A. Kubiliaus arba M. Laurinkaus straipsniuose, neseniai paskelbtuose "Lietuvos aide" bandoma menkinti vertingą politinės veiklos patirtį sukaupusias, dar Nepriklausomybės laikotarpyje veikusias, o dabar vėl atsikūrusias partijas. Negalima toleruoti mėginimų klįjuoti joms "marginalinių", "kadriųjų" grupuočių etiketes. Kartu pranašaujant apie greitą jų iširimą arba sunykimą. Pagal šiuos autorius išeitų, kad tautininkų, demokratų ar kitos partijos, skaičiuojančios savo istorijos dešimtmečius ir daug naudingo nuveikusios Lietuvai, tarsi nebenturi nei savo ideologijos, nei savo struktūros. Argi tik narių skaičius lemia vienos ar kitos partijos įtaką? Ir ar ne paradoksalu, kad panašios gaidos girdisi ir iš LDDP sto-

vyklos? Uštenka paminėti J. Bernatono straipsnį "Dienoje" apie LDDP "aukso amžių". Iš kur toks sinchroniškas pažiūrų atitikimas?

Gera, kad naujosios politinės partijos bando pagrįsti savąją ideologiją ir taktiką, sukurti savitą – lietuvišką konservatyvizmo ar liberalizmo sampratą. Ne taip jau labai svarbu, kad šie pirmieji bandymai yra, švelniai tariant, gerokai naivoki. Tačiau labiau derėtų rūpintis tikru, nuoširdžiu pažangiųjų politinių jėgų bendradarbiavimu, užuot vieni kitiems kaišiojus pagalvius į ratus. Trisdešimt tūkstančių narių turinčios organizacijos pranašumas išryškėtų nebent atsišaukimus ant sienų klįjuojant.

Iš tikrųjų, kai kuriems lyderiams norisi palinkėti labiau rūpintis Lietuvos kelio tiesinimu, o ne rinkiminių triukų kūrimu ir tariamų priešininkų menkinimu.

Dr. Jonas JASAITIS

KOKS TAVO KELIAS, LIETUVA?

(Atkelta iš 1 psl.)

"Partnerystę taikos labui" LTS pirmininkas pavadino labai sėkminga tarptautine diversija, faktiškai atitraukiančią Vidurio Europos šalį nuo tikrojo – tiesioginio stojimo į NATO. Galima suprasti, kodėl tokios taktikos laikosi valdančioji LDDP, bėg kaip pateisinti susitaikėlišką arba netgi entuziastingai pritariančią konservatorių arba krikščionių demokratų poziciją? Kad iš buvusio sovietų bloko išsivadavusios valstybės iš tikrųjų būtų saugios, reikia, kad į NATO būtų priimtos Vidurio Europos šalys – nuo Estijos iki Rumunijos ir Albanijos. Jau ir dabar šios šalys turi žymiai glaudžiau bendradarbiauti

karinėje srityje. Toks bendradarbiavimas gali pasitarnauti kaip papildoma saugumo garantija, savotiškas atsarginis variantas, jeigu tiesioginis jų priėmimas į NATO būtų labai vilkinamas.

Lietuvos gynybos pajėgos turi būti skiriama žymiai daugiau lėšų, gal net iki 10 proc. valstybės biudžeto. Pagrindęs šį teiginį, R. Smetona su šypsena tarstelėjo:

– Bet tai, tikriausia, bus tik tada, kai tautininkai Seime sudarys daugumą. Net su labai gerai išmuštuota garbės sargybos kuopa ir "taikos palaikymo" būriu mes liksim niekam nereikalingi "partneriai". O nuolatinės patyčios, kaip, pavyzdžiui, "su kuo kariausime", "ką gi mes

Dr. Povilas ir Aldona Šernaitė Švarcai šių metų liepos ketvirtą dieną atšventė vedybinio gyvenimo keturių dešimčių metų jubiliejų.

Nuotraukoje solenizantai, apsupti artimųjų. Iš d.: dukros Rita, Kristina, Milda Scott, Audrė Veitienė ir žentas Vytenis Veitas.

XXI a. DANTŲ GYDYMO TECHNOLOGIJA VILNIUJE

JAV medicinos įrangos firma "American Dental Technologies" (ADT), tarpininkaujant "Euramedika" firmos vadovaujančiam partneriui, Amerikos lietuviui Romui Bričkui, į Vilniaus universiteto mokomąją stomatologijos kliniką atgabeno du naujausius stomatologinius įrenginius - kinetinio kietųjų danties audinių apdorojimo sistemą (KCP) ir stomatologinį lazerį "Pulse Master".

Pirmasis iš jų skirtas apdoroti kietiesiems danties audiniams, tačiau be jokio mechaninio poveikio dantims, be jokio gręžimo. O tai reiškia, kad pacientas nejaus jokio skausmo. Čia grąžtą pakeičia labai plona, labai

stipri, vos 27-50 mikronų skersmens aluminio oksido dalelių srovė, "išplaunanti" visas suirusio danties audinio daleles.

Antrasis aparatas skirtas danties chirurgijai. Tai vos prieš ketverius metus oficialiai JAV pasirodęs prietaisas, su kuriuo daromos dantenų minkštųjų audinių operacijos. Jos efektyvesnės, daugeliu atvejų nereikalinga anestezija. Prietaisas labai tikslus - nardo sveiko audinio, per operaciją nebūna kraujavimo.

Kaip rašoma "Gimtajame krašte" (1995 m. birželio 29 - liepos 5 d.), net Amerikoje ši nauja įranga bus masiškai naudojama tik maž-

daug 2025 metais, o Europoje šie prietaisai, be Vilniaus, yra vos trijuose Vokietijos ir viename Prancūzijos universitetų.

ADT firmos mokymo skyriaus vadovas dr. Terry D. Myers, vienas iš šių technologijų kūrėjų, paaiškino, kad renkantis "namus" naujai technologijai, buvo atsižvelgta, kad "universitetai ar institutai būtų patys geriausi, kad ten būtų domimasi naujomis technologijomis ir būtų suprantama jų reikšmė".

Tikimasi, kad į Vilniaus mokomąją kliniką atvyks mokyti gydytojai ne tik iš Lietuvos, buvusios Sovietų sąjungos, bet ir iš Skandinavijos bei Vidurio Europos šalių. Įrangą tieks Kaune įsikūrusi firma "Medical Technologies", kuri aparatūrą gaus tiesiai iš ADT.

R. Bričkus sakė, kad šie pirmieji du prietaisai, kainuojantys apie 300,000 litų, universitetui skolinami vieneriems metams, kad gydytojai ir būsimieji pirkėjai su jais susipažintų.

"Mes nenorime painioti komercijos su mokslu. Jei atsiras dešimt pirkėjų, įrangos mes neparduotumėm, - sakė R. Bričkus. - Pirmiausia reikia sukurti technologijos perdavimo mechanizmą, aptarnavimo ir priežiūros struktūrą, tada galima bus pradėti prekybą".

Įrengiant 58 KCP sistemas Lietuvos mokyklose, teigė Romas Bričkus, galima sutvarkyti visų 711 tūkstančių mokyklinio amžiaus vaikų dantis per trejus metus. Vienam mokiniui per metus tai kainuotų 1.25 lito. Pigiau nei butelis "Coca Cola".

★★★★★

Skaitykite ir platinkite
DIRVA

REZOLIUCIJOS RĖMĖJŲ JAV KONGRESE DAUGĖJA

Karaliaučiaus srities demilitarizavimo ir sutarptautinimo reikalu JAV Atstovų rūmams kongresmano Christopher Cox pateikta rezolucija, H. Con. Res. 51, per mėnesį jau susilaukė 12 rėmėjų: trys kongresmanai iš New Jersey valstijos - Frank Pallone (D), Robert E. Andrews (D) ir Dick Zimmer (R); po du iš Kalifornijos - rezoliucijos autorius Cox (R) ir Ron Packard (R), ir iš New Yorko - Michael P. Forbes (R) ir Charles E. Schumer (D); po vieną iš Texas - Martin Frost (D), Ohio - Martin R. Hoke (R), North Carolina - David Funderburk (R), Pennsylvania - Jon D. Fox (R) ir Florida - John L. Mica (R).

David Funderburk ir Ro-

bert E. Andrews priklauso Atstovų rūmų Tarptautinių santykių komisijai, kuri turės daryti rekomendaciją atstovų rūmų pilnačiai.

Amerikos Baltų Laisvės lyga prašo visus Amerikos lietuvius ir jų draugus laiškais, telefonais ir telegramomis įtakoti savo distriktų kongresmanus, kad taptų H. Con. Res. 51 kosponsorais. Galima pasinaudoti ir Hotline for Baltic American Freedom League 1-800-651-1572 numeriu. Užtenka tuo numeriu paskambinti, pasakyti siuntėjo vardą, pavardę, adresą (būtinai ZIP code), ir skambintojo distrikto kongresmanui telegrama bus pasiųsta. Siuntėjui kainuos 6,95 dol.

BAFL inf.

BENDRADARBIAVIMO SUTARTIS SU LIETUVOS ARCHYVAIS

Lituanistikos tyrimo ir studijų centro taryba patvirtino valdybos pirmininko prof. dr. Jono Račkausko pasirašytą bendradarbiavimo sutartį su Lietuvos Archyvų generaline direkcija, dabar vadinama Lietuvos Archyvų departamentu. Į numatytą išplėsti bendradarbiavimą, vykstantį jau kurį laiką, įeina ir Lietuvos dokumentų atsarginių mikrofilmų atsuntimas saugiam laikymui Chicagoje.

Lietuvos Archyvų departamento direktorius Gediminas Ilgūnas šį rudenį atsiųs į LTSC jau antrą archyvistę iš

Vilniaus. Eglė Bemotėnaitė tęs jau beveik pusmetį Chicagoje besidarbuojančios archyvų konsultantės Dalios Rakauskienės pastangas, parašyti LTSC saugomų dokumentų rinkinius pagal Lietuvoje naudojamą sistemą. Tai įgalins Lietuvos Archyvų departamentą įtraukti išeivijoje surinktą informaciją į savo katalogus.

D. Rakauskienė rugsėjo mėnesį grįžta į Vilnių, "laiminga, susipažinusi su ypač vertingais išeivijos dokumentais bei Lietuvai svarbių asmenybių veikla".

LTSC inf.

TRISDEŠIMT TREČIAS

Dirvos novelės Konkursas

DVI PREMIJOS

Pirmoji - 500 dolerių

Antroji - 300 dolerių

skiriamos iš

A.A. SIMO KAŠELIONIO

palikimo, kurį tvarko Korpl Neo-Lithuania

Tema: Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.

Laikas: Paskutinė rankraščiui įteikti data 1995 metų rugsėjo 15 d. (pašto antspaudas).

Adresas rankraščiui siųsti:

Dirva, Novelės konkursas,
P.O. Box 19191
Cleveland, Ohio 44119-0191

Konkurse kviečiami dalyvauti visi lietuviai rašytojai, gyvena Lietuvoje, JAV ar bet kuriam kitame krašte.

Paruošimas: Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti parašyti rašomąja mašinėle ir pasirašomi spapyvardžiu. Tas pats slapyvardis užrašomas ant pridėdama uždaro vokelio, kuriame įdėta autoriaus tikroji pavardė, adresas ir telefono numeris. Tikslai laimėjusio vokelis bus atidarytas.

Nepremijuoti rankraščiai grąžinami tikslai autoriams prašant, jų nurodytu adresu.

Jury komisija iš trijų narių sprendžia kas premijuotina paprasta balsų dauguma.

Į Vilniaus Universiteto Mokomąją stomatologijos kliniką iš Amerikos atvežtos dvi XXI amžiaus technologijos - "Pulse Master" operacinis lazeris ir KCP-2000 kinetinis dantų apdorojimas.

Iš k.: dr. Juozas Oleka, buvęs Lietuvos Sveikatos apsaugos ministras ir prof. Irena Balčiūnienė, klinikos vadovė ir Lietuvos Dantų gydytojų sąjungos pirmininkė, stebi naująją klinikinę procedūrą. Viduryje - Romas Bričkus, Medical Technologies firmos (Kaune) valdybos pirmininkas, ir Dr. Terry Myers, American Dental Technologies firmos mokslo vedėjas ir Laser Institute (JAV) pirmininkas.

Viktoro Kapočiaus nuotr.

JULIAUS IR PRANĖS PAKALKŲ ŠVENTĖ

Pakalkų šeimos gyvenimo 25-oji sukaktis – 1995 m. birželio 25 d., o netrukus – liepos 1 dieną Julius šventė savo amžiaus aštuoniasdešimtuosius metus. Tas sukaktis paryškina, jiedu savo namuose, gražioje sodyboje sukvietė artimųjų ir bendradarbių susitikimą bei pabendravimą. Man teko burtas, tą visą renginį mačiusiam ir jo metu daug gra-

globos draugijos vedamose įmonėse. Žinia, draugija buvo geros valios lietuvių organizacija, siekusi teikti materialinę, moralinę ir teisinę globą skurdan patekusiems, pirmiausia bedarbiams. Vėliau Julius įsidarbino pašto žinyboje. Vokiečių okupacijos metais jis grįžo į gimtinę, norėdamas išvengti, kaip ostarbeiter, išvežimo į reichą... Nepavyko, buvo iš-

rė pereitais metais, jų Pakalkų kaštais, pagal Juliaus modelį, Chicago Lietuvos Tautinėse kapinėse pastatyta ji mūsų tautos genocido aukoms prisiminti ir pagerbti paminklą.

Julius Pakalka priklauso ir reiškiasi savo įnašu: Amerikos Lietuvių Tarybai, BALFui, A. Lietuvių tautinei sąjungai ir Vilniaus krašto lietuvių sąjungai. Šių organizacijų atstovai susitikimo metu gerėjosi čia linksniuojama Pakalkų veikla ir talka lietuvių.

Julius yra tris kadencijas sėkmingai pirmininkavęs ALTos Chicago skyriui. Minint Lietuvos nepriklausomybės 50 m. sukaktį, surengė akademinį minėjimą Civic operos rūmuose. Programoje buvo atlikta Juliaus Gaidelio kantata Kovotojai. Atliko – Dainavos ansamblis ir simfoninis orkestras. Beje, vienos kadencijos metu Julius savo iniciatyva ir kaštais pagamino gražų lietuvišką medžio modelį ir tokiomis skulptūromis apdovanojo daugelį ALTos darbuotojų.

Pakalkų šventės pietūs, vyko 1995 m. birželio 25 d. specialiai pastatytoje, palapinėje, jų pačių sodybos kieme, gražioje ažuolų paunksnėje. Dalyvavo geras pusšimtis asmenų ir visi geroje nuotaikoje gerėjosi pasakojimais piršlio (Leono Kriaučeliūno) pirmosios pamergės (Irenos Kriaučeliūnienės ir jaunojo (Juliaus Pakalkos) jungtuvų dienos prisiminimais, vaišinosi vestuvių puotos likusiu alumi... Įdomus pabendravimas.

Mečys Valiukėnas

95.VIII.44.

Pranė ir Julius Pakalkos

zių kalbų girdėjusiam, bet nieko nepasižymėjusiam, parengti jo apybraižą. Sulesiojau iš įvairių šaltinių duomenis ir štai čia juos garsinu.

Sukaktuvininkas Julius Pakalka Vilniaus krašto sūnus, (g. 1915.VII. 1 d.), augęs lietuviškame Švenčionių rajone, eidamas šešioliktus metus, nepakęsdamas okupacijos, prisijungė prie savo sesers šeimos, pasitraukė iš gimtinės ir nelegaliai perėjo į laisvąją Lietuvą.

Kaune jis rado prieglobstį ir pragyvenimą Žmogaus

vežtas.

Karui pasibaigus Julius perėjo į DP (Pulgio Andrišio) žodžiais, Dievo paukštelį) statusą ir 1949 m. emigravo į JAV. Apsigyveno Cicero, Illinois, kur penketą metų dirbo siuvykloje, o vėliau, penkioliką – plūso misingio fabrike.

Sukaktuvininkas apie save išsitarė – neturįs diplomų, esąs lietuvis tautodailininkas, sukūręs dovanų Lietuvai, gražių misingio kūrinių. Inž. E. A. Bartkus savo sveikinime Pakalkams gražiai apta-

Daytona Beach, Florida

NUSTOJO VEIKĖS ALT SAJUNGOS SKYRIUS

Š.m. gegužės mėn. 31 d. Staceys restorano salėje įvyko metinis ALTS Daytona Beach ir apylinkių skyriaus narių susirinkimas. Susirinkime dar dalyvavo 16 narių, nors skyrius anksčiau turėjo apie 30 narių. Bet mirtys reitina gretas, sveikatos menkėjimai trukdo aktyvumą dalyvauti veikloje. Per vienerius metus netekome net keturių skyriaus narių: a.a. Jono Kapčiaus, a.a. Stasio Šarausko, a.a. Antano Žindžiaus ir a.a. Adolfo Šimkaus.

Susirinkimą pradėjo skyriaus ilgametis pirmininkas Vytautas Abraitis, pažymėdamas, kad dėl jo ligos skyriaus metinis susirinkimas anksčiau negalėjęs įvykti.

Susirinkimui pirmininkauti pakvietė Vaclovą Dzenkauską, sekretorę Birutę Dzenkauskienę.

Susirinkime pirmininkas Vytautas Abraitis apžvelgė paskutiniųjų metų veiklą. Skyrius suruošė Tautos šventės minėjimą, dalyvius visus pavaišino pietumis, auka parėmė ALT Sajungos paskutinįjį seimą. Tai tik paskutiniųjų metų darbai.

Pranešimus iš savo srities padarė vicepirmininkai Petras Lanys bei Jurgis Janušaitis ir sekretorius Kostas Žolynas. Detalų pranešimą apie izdo stovį padarė izdininkas Pranas Damijonaitis, o Kontrolės komisijos aktą perskaitė Vaclovas Dzenkauskas. Izdas, atskaitomybė tvarkoma gerai, izde susirinkimo dieną 675 dol. Pažymėtina, kad tiek valdybos pirmininkas, tiek kiti valdybos nariai rūpinosi skyriaus veikla ir pareigas atliko sąžiningai.

DR. JONĄ PABLĖNĄ PRISIMENANT

Prieš trisdešimt penkis metus, rugsėjo 12 dieną, neatlaikęs širdies smūgio, staiga mirė Jonas Paplėnas.

Jonas Paplėnas buvo žinomas tautinės minties puo-

dami bet kurių pozityvių pastangų. Negilinkime tarpusavio ginčų, bet visas jėgas pašvęskime pagrindiniam tautos uždaviniui – laisvės kovai. Ateis diena, kai Lie-

Dr. Jonas Paplėnas

selėtojas, pedagogas, žurnalistas, nuolatinis DIRVOS bendradarbis bei rėmėjas, Korp. Neo-Lithuania filisteris, Encyklopedia Britannica bei Lietuvių Enciklopedijos bendradarbis, Prezidento Antano Smetonos monografijos iniciatorius.

Jis, kaip paskaitininkas, dažnai kalbėjo į susirinkusius: "Likiminėje tautos kovoje turime dalyvauti visi, neišskirdami vieni kitų, nepajungdami tautos idealų grupiniams interesams ir neneig-

tuva ir vėl spindės laisvės džiaugsmu, o jos vaikai kvėpuos tyrą laisvės orą."

Neišsipildė a.a. Jono Paplėno svajonė sulaukti laisvos Lietuvos, jį priglaudė Šv. Kazimiero Lietuvių kapinės Chicagoje.

Auksė Vaičaitienė, gerbdama tėvo prisiminimą, įsteigė Vilniaus Universitete, Ekonominių mokslų fakultete dr. Jono Paplėno vardo stipendiją doktorantui-ei.

Bronė Miklienė

ALTS Daytona Beach ir apylinkių skyrius nuo 1995 m. gegužės mėn. 31 dienos nustojo veikęs.

Tenka apgailestauti, kad skyrius, dar turintis apie 20 narių padarė tokį sprendimą, kad nesutiko iš tautinės minties žmonių imti skyriaus vadovavimui, o buvę ilgamečiai valdybos nariai, atrodo, būtų sutikę su naujuoju pirmininku darbą tęsti. Tačiau buvo sąlyga, kad skyriui vadovautų žymusis ALTS veikėjas, šio skyriaus įsteigėjas, 13 metų skyriui sumaniai vadovavęs, didelio takto žmogus Vytautas Abraitis.

Žinoma, Vytautą Abraitį ištiko sveikatos negalios, tačiau jo apsisprendimą nebevadovauti skyriui, atrodo, lėmė kiti motyvai. Labai gaila sėkmingai keturioliką metų veikusio Daytona Beach skyriaus likimo.

Skyrius įsteigtas prieš keturioliką metų. Jį įsteigė Vytautas Abraitis, apsigyvenęs šiame telkinyje, o taip pat iš Šiaurės atsikėlusieji tautinės minties žmonės.

Skyrius per tą laikotarpį išvystė sėkmingą veiklą, suruošė gražų ALT Sajungos seimą, kiekvienais metais

ruošė Tautos šventės minėjimus, su geromis programomis ir pakviestais įžymiais kalbėtojais. Suruošė ambasadoriui Stasiui Lozoraičiui gražų pagerbimą. Vytautas Abraitis gražiai sutarė su valdybos nariais, kurių sudėtis per tryliką metų nekito. Viennerius metus skyriui vadovavo Marytė Šarauskienė.

Apžvelgus skyriaus keturiolikos metų veiklą, galima teigti, kad jis savo misiją gerai atliko, savo veikla turtino šio gražaus lietuvių telkinio kultūrinį gyvenimą.

Tad su dideliu apgailestavimu užsklendžiame ALT Sajungos Daytona Beach ir apylinkių skyriaus gražios veiklos istorinį lapą. Šia proga tenka nuoširdžiai padėkoti Vytautui Abraičiui už ilgąmetį ir sėkmingą vadovavimą, skyriui o taip pat ir valdybos nariais, daugelį metų dirbusiems valdyboje, besirūpinant skyriaus ateitimi. Bet likimas lėmė kitą lemtį, amžius, sveikatos ir įvairios bėdos ir privertė skyrių likviduoti. Gaila!

Jurgis Janušaitis

GARBUSIS GANYTOJAS PRELATAS JONAS KUČINGIS

Karolis Milkovaitis

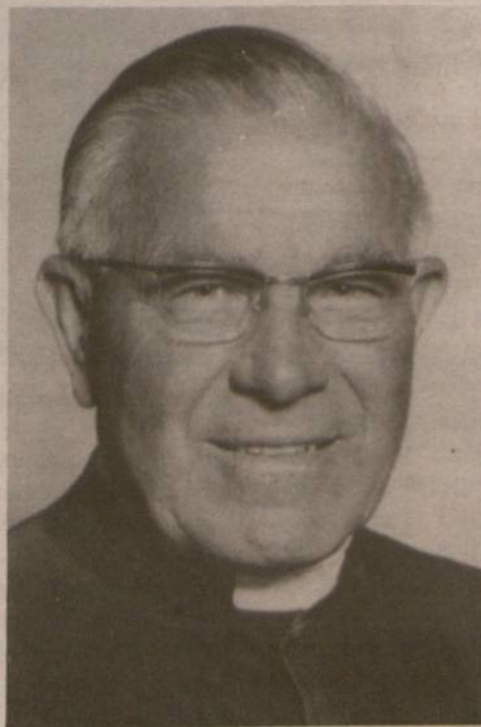
Lietuvos kunigija, daugiausia kilusi iš tikybiniai ir tautiniai sutvirtėjusio liaudies kamieno, per šimtmečius rodė pavyzdį ir vedė Lietuvos žmones kantrybės bei religinės ir tautinės doros keliu. Kiekvienas jaunuolis išėjęs į kunigų luomą žinojo, kad varge reikės kartu vargą vargti, neteisybę reikės kartu pakęsti, kovoje reikės kartu kovoti, gal kovai vadovauti ir dažnai net kartu mirti. Tą lietuvio, o ypač lietuvių kunigo savybę gerai žinojo caras, o dar geriau – Stalinas. Todėl 1940 metais raudonųjų tankams prievarta išiveržus į Lietuvą, NKVD pirmas ir pagrindinis uždavinys buvo sunaikinti kunigiją ar bent ją palaužti ir nutildyti.

Kai 1944 metais į Lietuvą artėjo antroji raudonųjų banga, Lietuvos žmonės žinojo kas jiems gresia. Todėl dalis tautos, o su ja ir dalis kunigijos pasitraukė į Vakarų. Jų tarpe buvo ir Telsių gimnazijos kapelionas kun. Jonas Kučingis, pats patyręs raudonųjų tardymus.

Jis karo audros buvo atbloktas į Vokietiją, o 1946 metais į Los Angeles, tada dar lietuvių dykumą. Šis nuo Švėkšnos kilęs žmogus, apdovanotas aukštų dvasinių vertybių bei fizinės sveikatos turtu, energingai metėsi į darbą. Telsiškė "Žemaičių Saulutė" apie tą laikotarpį rašo: "Su Jono Kučingio vardu susijęs ne tik Los Angeles parapijos, bet ir lietuvių ben-

druomenės suklestėjimas. Jau 1947 m. Vasario 16 dienos minėjime energingo organizatoriaus, patrioto ir lietuvių bendruomenę išradinčiai vienijančio Jono Kučingio dėka lietuviai emigrantai veržliai išėjo į viešumą, ir nuo tada prasidėjo reikšmin-

atsivežęs Lietuvoje ir Italijoje įsigytą platų išsimokslinimą bei praktinį patyrimą (1937-38 m. Šilalės vidurinės mokyklos kapelionas ir Šilalės parapijos vikaras, 1939-40 m. 6-to L. K. Margirio pulko kapelionas, 1940-41 m. Šilalės parapijos klebonas, 1941-44 m. Telsių gimnazijos kapelionas), kun. Kučingis įsijungia į kūrybingą lietuviškų darbų verpetą. Pastatyta Šv. Kazimiero parapijos bažnyčia ir mokykla,

Prelatas Jonas Kučingis

ga parapijos religinė ir visuomeninė kultūrinė veikla... J. Kučingis energingai ėmėsi steigti lietuvių visuomenines organizacijas... Tais pačiais 1947 metais, parapijos įkūrėjui klebonui prel. Julijui Macijauskui mirus, kun. Jonas Kučingis tampa Los Angeles šv. Kazimiero parapijos klebonu.

kūrėsi organizacijos, choras, dramos sambūris, kasmet rengiamos Lietuvių dienos ir kt. Riboto ilgio rašinyje visų jo darbų neįmanoma išvardinti. Jo nuopelnus mato ir bažnytinė vadovybė, todėl 1965 metais jam suteikiamas prelado titulas.

1984 m. birželio 15 d. prelatas Jonas Kučingis pasi-

traukė iš Los Angeles šv. Kazimiero parapijos klebono pareigų. Bet, anot "Žemaičių saulutės", "nė akimirkai iš reikšmingų darbų verpeto."

Šiandien šv. Kazimiero parapija yra lietuviškos išeivijos viena iškiliausių parapijų, aplink kurią susitelkę įžymūs kultūrininkai, ir vyksta judri visuomeninė veikla.

Kada kiti, žiniai už jį jaunesni, savo nerūpestingo pensininko dienas praleidžia lepidamiesi saulėtame paplūdimyje, šis garbingas kunigas eina per lietuviškąją pasaulį skleisdamas šviesą ir mėgindamas tamsius šešėlius nuskaidrinti.

Lietuva, Tėvynė mūsų! Kiek kartų giedojome tuos žodžius per 52-jus okupacijos metus, ir su koku noru veržiamės į ją laisvę atgavus. Bet vieni nuvyksta ir grįžta ten jokio pėdsako nepalikę, kiti nuvykę sujudina visą tenykštį gyvenimą. Vienas tokių yra prel. Jonas Kučingis. Štai, nuo nepriklausomybės atgavimo 1991 metais, jis jau grįžo iš trečios kelionės į Lietuvą. Kas jį į ten traukia? Galėtumėm sakyti, kad jis išsiilgsta gimtosios žemės ir tai būtų jau pakankamai kilni priežastis. Bet jo tikslas yra daug kilnesnis. Atidavęs savo "duoklę" Los Angeles šv. Kazimiero parapijai bei išeivijai, jis savo ganytojiška meile apglėbė Lietuvą ir jos žmones. Ta meilė yra tokia stipri, kad š. m. birželio 20 dienos numeryje "Kauno diena" rašė: "Ši mėnesį gimtajame krašte vėl vieši Los Angeles šv. Kazimiero parapijos architektas prelatas Jonas Kučingis. Apie šį nepaprasto

likimo, taurios dvasios asmenybę, užsienio lietuvių gerai žinomą ir gerbiamą, dosnų mecenatą, remiantį Telsių kunigų seminariją, rašė..." Toliau Birutė Garbatavičienė, paminėdama jo knygą "Mano gyvenimo takais", tęsia: "Apie jo pasiaukojantį darbą lietuviškoje Los Angeles parapijoje išeitų dar viena knyga. Ji galėtų būti apie pagalbą, suteiktą šimtams pabėgėlių, apie džiaugsmus ir vargus Kalifornijos žemėje, statant lietuvišką salelę – bažnyčią, parapijos namus, apie niekada neišblėsusią viltį matyti Tėvynę laisvą..."

Prieš kokius du dešimtmečius Chicagoje pagerbiant vieną pulkininką, pagrindinis sveikintojas pasakė: "...Koks iš jo pulkininkas, laisvoje Tėvynėje jis jau seniai būtų generolas." Panašios prasmės žodžiais būtų galima vertinti prel. Joną Kučingį, Los Angeles šv. Kazimiero parapijos kleboną emeritą. Nors jis neturi vyskupijos, bet greta tarnybos Dievui, jis visą savo fizinį bei protinį pajėgumą, visą dvasinio intelekto lobį paskyrė Gėriui ir Tautai. Todėl kaip ankstyvosios ir tarpkarinės išeivijos istorikai negalėjo apsieiti neišskėlę kun. Antano Staniukyno, šv. Kazimiero seserų vienuolijos steigėjo, darbų, taip pokarinės išeivijos istorikai negalės aplenkti prel. Jono Kučingio nuopelnų.

Linkime, kad Dangus nepagailėtų gerb. Prelatui malonių ir nuklotų jo ateities kelius geros sėkmės akmenėliais, o svarbiausia, kad nepagailėtų brangiausio žmogaus turto – geros sveikatos.

IŠKILUS LIETUVIŲ PARAPIJOS JUBILIEJUS

Detroito šv. Antano lietuvių parapijos 75 metų jubiliejus buvo atžymėtas rugpjūčio 13 dieną, kartu su Lietuvos Vyčių 82-uju metiniu suvažiavimu ir jų Detroito 102 kuopos deimantine sukaktim. Jubiliejui skirtas šv. Mišias aukojo Detroito arkivyskupas kardinolas Adam Maida kartu su vyskupu Pauliu Baltakiu, prelatu Algimantu Bartkum iš Romos, klebonu Alfonsu Babonu, vyčių dvasios vadu kun. Juozu Anderloniu, kunigais Gintaru Grušu, Viktoru Kriščiunevičium, Walter Stanevich. Jeigu sekmadieniais žmonių susirenka tik apie šimtą, tai šį kart buvo ko ne penki šimtai.

Muzikas Stasys Sližys parengė bažnytinį chorą savo paties sukurtų Mišių atlikimui. Jo muzika turi labai asmenišką dvasią, kuri apsieiškia optimizmu ir lakia eksperimentacija, įjungiant liaudies muzikos elementus ir

kartu jo paties muzikinius atradimus. Daug kam ši muzika buvo šio minėjimo aukščiausias taškas. Ja susižavėjo ir kardinolas, pagirdamas muzikos atlikėjų savo baigiamajame žodyje nuo altoariaus.

Kai savo laiku Detroito dėl parapijiečių stokos bažnyčios buvo uždarytos ir kai šv. Antano parapija savo klebono ir parapijos komiteto pastangų dėka išvengė uždarymo, pergyveno gaisrą ir vėl atsistatė, tai tą sekmadienį parapija pasirodė kardinolui, lietuvių vyskupui, svečiams ir saviems jog ji yra gyva, ir pasiryžusi toliau gyventi. Netrūko padėrinimo žodžių iš kardinolo, jog jis visą laiką bus parapijos bendrininkas ir linkėjo parapijai sulaukti 150 metų, sveikino lietuvių darbą ir užsimojimą persiųsti Lietuvon šiais metais uždarytos šv. Petro parapijos religinius reikmenis, paaukojo vyskupui Baltakiui 10.000 dol. jo

ypatingai veiklai tarp pasaulyje išbarstytų lietuvių, ypač tarp Sibire gyvenančių. Vyskupas Baltakis šiltais žodžiais dėkojo kardinolui, vyčiams, o ypač parapijos klebonui ir jos veikėjams, atnešusiems šią dieną. Diena buvo labai karšta, bet žmonės buvo entuziastingi savo dalyvavimu Mišiose, plovimu pamolslininkams, atsilankyme iškilminguose pietuose.

Prieš procesijai įeinant bažnyčion, šventoriuje kalbėjau su šv. Antano parapijos istoriku Stasiu Garliausku ir muziku Faustu Strolia. Strolia pastebėjo, kad kai visur Amerikoje lietuviškos organizacijos mažėja, tai Lietuvos vyčiai auga, nes pas juos telpa ne vien tik lietuviškai kalbą nariai, bet ir tie, kurie dar turi lietuvišką jausmą. Savo laiku prof. Juozas Brazaitis kėlė jungtį tarp Tautos šventės ir Marijos Gimimo prisiminimo rugsėjo 8 d. Pagal Brazaitį, ne betas įstengtų ir išdrįstų iš airių tautos išplėsti šv. Patriko dieną, kuri yra tiek pat patriotiška, kaip ir religiška. Stasys Gar-

liauskas sakė jog 50 ir 75 metų minėjimai šv. Antano parapijoje įvyko vyčių iniciatyva. Taigi kažkur fone randasi šv. Kazimieras, turįs burti išeivijos lietuvių tautiškai ir religiškai.

Baigiant pietus, žodį tarė klebonas Alfonsas Babonas. Jis, padėkojęs visiems už įdėtą darbą, priminė jog Detroito ir jo priemiesčiuose yra daug lietuvių kilmės gyven-

NENULEISTI RANKŲ

"Draugo" Telkinių kronikoje pranešama, kad Southfield, MI, – Detroito priemiestyje esanti Dievo Apvaizdos parapija neteko klebono kun. Viktoro Kriščiunevičiaus, kuris š.m. liepos 1 d. išėjo į pensiją. Diecezija parapijai administruoti paskyrė kun. Dan Trapp, kol bus surastas lietuvis kunigas.

Tačiau parapijos taryba tikisi, kad ateityje reikalai susitvarkys. Anot tarybos pirmininko Jono Urbono, su Viešpaties palaima ir visų lietuvių talka bus galima nugalėti visus sunkumus ir Dievo Apvaizdos parapija

tojų. Jei sueisime, tuomet tik išsilaikysime ir bujosime. Beje, arkivyskupa nori atgaivinti savo veiklą Detroito ir yra pasirengusi padėti lietuviams. Ar tik mes patys pajėgsime susiburti ir auginti šv. Antano parapiją, kaip kad daro vyčiai su savo organizacija? Aš manau, kad galime tai padaryti.

Saulius Šimoliūnas

gyvuos bei augs kaip lietuvių religinis ir kultūrinis židinys.
Ger.J.

VERTINGA DOVANA

Teodoras Blinstrubas, Lituanistikos tyrimų ir studijų Centro Chicagoje tarybos narys, centro bibliotekai padovanojo tarpkarinėje Lietuvoje leisto kultūros žurnalo "Židinys" komplektą. Visi tomai gražiai įrišti. Šio žurnomo pedagogo, buvusio gimnazijų direktoriaus dovanoje yra ir daugiau vertingų leidinių, kurių dalį centras persiųs į Lietuvą per M.Mažvydo biblioteką Vilniuje.

Arūnas Zailskas

DVIRAČIU Į LIETUVĄ

Edmundas Čapas

(Tęsinys. Pradžia Nr.21)

Palangoje suradome įdomų viešbutį, priklausantį lauko teniso klubui, rengiančiam kasmetines varžybas šiose puikiose aikštelėse su gruntu (molio) danga. Gavome dviejų kambarių numerį, už kurį sumokėjau mažiau negu 3 dol. ir po to tuojau pat išėjome pasivaikščioti. Į pliažą suspėjome kaip tik laiku – pamatėme spalvingą saulėlydį Baltijos horizonte.

Palanga – gerai suplanuotas kurortinis miestas. Jam būdingos lygiagrečios atskirų, aiškių plotų juostos. Jos prasideda pirmiausia nuo seklių, gana šaltų, bet švarių

daugybė didelių, originaliai papuoštų namų, išsidėsčiusių visame miesto centre tarp aukštų medžių. Jau iš anksto žinojau, kad čia, Palangoje, patiks pliažai ir parkai, tačiau maloniai mane nustebino pasivaikščiojimas (netrukdomas automobilių eismo) tamsiame miške, pilname didelių, spalvingų namų!

Miesto centre ir ypač šiaurinėje pusėje yra daug poilsio namų. Kai kurie iš jų yra labai dideli ir unikalios architektūros. Aš sužinojau, kad keletą dešimtmečių lietuviai čia atostogaudavo už prieinamą kainą.

tuvos! (Be to, restorane ant stalo buvo puikios servetėlės, krištolinės švarios taurės, ir vanduo buvo atneštas dar nepaprašius, o padavėja net šypsojosi mums ir tuoj pat atsiliepdavo į kiekvianą mūsų prašymą! Tokių restoranų Lietuvoje tuomet buvo reta!)

Į Neringą

Išvykę iš Palangos, trumpai važiovome per labiausiai plynas apylinkes, kol pasiekėme Klaipėdos pakraščius. Miesto šiaurinėje dalyje auga daug didelių namų (triuksčių, su 4-6 miegamaisiais). Buvo dziugu matyti vis daugiau įrodymų, kaip labiau pasiturintys lietuviai stengiasi gyventi ne tik atskiruose, nuosavuose, bet ir žymiai didesniuose namuose, ryškiai

Palangos centre ir ypač jos šiaurinėje pusėje gausu poilsio namų.

Autoriaus nuotr.

Baltijos vandenų, iš kurių išlipi į platų, švarų smėlėtą pliažą, vėliau lipi ant smėlio kopų (jos apie 3-4 metrų aukščio) juostos. Už jų – pėsčiųjų takas, besidriekias per viso miesto ilgį, o toliau plati tankaus spygliuočių miško juosta, atskirianti pliažą nuo didelio, ramaus gyvenamojo rajono (daugiausia nuosavi namai, bet yra ir viešbutiai, restoranai, šokių aikštelės ir poilsio namai). Po to einanti juosta – tai pagrindinė miesto gatvė su parduotuvėmis, restoranais, valdžios pastatais, bankais ir, žinoma, bažnyčia. Už šios gatvės – prasideda vėl kitas gyvenamasis rajonas, o už jo – lygiagretus pajūriui Klaipėdos plentas.

Paskyrėm nemažą laiko visų šių plotų apžiūrėjimui. Per visą miestą išsimėčiusios skulptūros, skirtos Lietuvos senovės legendoms – Jūratė ir Kastytis, Eglė-žalčių karalienė, Birutė ir jos vardu pavadintas kalnas ir daug kitų. Pietinėje pusėje, netoli Birutės kalno, yra didžiuliai senoviški rūmai, kadaise priklausę grafiui Tiškevičiui, o dabar juose jau daug metų garsus Gintaro muziejus. Labiausiai Palangoje man patiko

Živilė ir aš gerai pavalgėme Palangoje, išbandydami visokius restoranus – buvome senuose ir naujuose, vakariečių ir buvusio sovietinio tipo, švariuose ir netvarkinguose. Kaip ir tikėjomės, juose buvo didelis žuvies patiekalų pasirinkimas. Restoranuose, ypač vakariečių stiliaus, daugiausia siūlomas vokiškas, daniškas ir olandiškas ir kt. alus, bet niekur negavau lietuviško! Tai mane suerzino, nes, mano nuomone, lietuviškas alus ištikrųjų labai skanus! (Vėliau aš sužinojau, kad tokia vargana padėtis yra dėl alaus išpilstymo į butelius, kur alus greitai sugenda ir restorano savininkams neapsimoka juo prekiauti).

Daugumos restoranų kainos buvo neaukštos (man), tačiau aš išgąsdinau Živilę, kai už pietus su gėrimais (ir puikiu desertu) prabangiam restorane "Du broliai" sumokėjau 2500 rublių (maždaug 20dol.). JAV panašaus tipo restorane ir tokioje kurortinėje vietovėje už tokius pietus sumokėtum 3-4 kartus brangiau! Nusprendžiau, kad verta mažiausiai vieną kartą taip paįsilausti ir dėl savo mylimos pusseserės iš Lie-

Klaipėdos uostas – Lietuvos jūrų vartai į pasaulį.

Autoriaus nuotr.

besiskiriančiuose nuo mažų (vieno ar dviejų kambarių) butų, kuriuose užaugo jau ne viena lietuvių karta. (Kaune ir Šiauliuose nesupratau, kodėl tokie dideli namai stovi taip arti vienas kito! Galėjau suvokti, kodėl taip ilgai užtrunka užbaigti statybas, bet sunkiau paaiškinti, kodėl toks bausis daugybės didelių namų susigrūdimas mažuose žemės sklypuose.)

Klaipėdoje, trečiajame pagal dydį Lietuvos meiste, pabuvome neilgai. Važiuo-

kėlos, nauja ir sena, abi turi po du keltus. Mes pasirinkome senąją, kadangi kėlionė siauru kanalu tarp Klaipėdos uosto ir Neringos buvo trumpesnė. (Panašiai yra JAV, North Carolina's "Outer Banks").

Kai plaukėme keltu, Klaipėdos uostas visu savo dydžiu ir veikla atsivėrė man prieš akis. Man, JAV kariuomenės uostų tarnybos karininkui, padarė įspūdį šio uosto didumas ir kiek daug jame daroma. (Nuo vieno uosto galo iki kito – mažiausiai 8

mi veržėsi iš kelto, tarytum potvynio banga. Šie žmonės buvo baisiai nekantrūs ir visiškai nedėmesingi kitų bendrakeleivių teisėms ant kelto. Kelto tarnautojai nieko nedarė, kad palaikytų tvarką. (Lygiai tas pats įvyko ir kuomet, kai priartėjome prie kranto. Pirmiausia buvo viena eilė automobilių, laukiančių prie vartų, paskui, kai pirmoji pasiekė pagrindinę gatvę, pajudėjo antroji eilė.

(Bus daugiau)

Paminklas Herkui Mantui Klaipėdoje.

Autoriaus nuotr.

PIKNIKAS

Vladas Vileckis

Savo draugui Florijonui sakau:

– Turiu pakvietimą į labai puikų pikniką. Kviečia Marija ir Antanas Rudžiai į savo sodybą. Ar norėtum nuvažiuoti?

– Noriu, bet manęs nekvietė.

– Nesirūpink. Gal netyčia praleido. Vaziuok su manim ir prasmuksi pro vartus. O ten susimaišysi su kitais, tai niekas ir nežinos ar buvai kviestas ar ne.

Florijonas tučtuojau sutiuko. Žmonelė buvo išvažiavusi pas gimines, tad čia gera proga be priežiūros užmesti akį, kur jam uždrausta.

Sėdome į mano seną kalamą ir išdardėjome pas Rudžius. Ir taip gerai važiavome pagal Rudžio pateiktą žemėlapi, kad, niekur nenuklydę, atsidūrėme prie vartų. Florijonas nuogastavo, kad gal tikrins. Bet niekas nestabdė ir neklausė dokumentų. Vaziuok ir kur nors pievoje savo kalamą statyk. O tų automobilių tokių puikių, kad manoji susigėdo ir norėjo, kad ją nuvežčiau, kur niekas nemato.

– O svietelio susirinkę – jaudinosi Florijonas, – kaip per šv. Jono atlaidus Alvite. Muzika groja. Tik ubagų trūksta.

– Florijonai, tu susikaupk. Dabar eisime į tą palapinę kur bus pamaldos. Elkis gražiai. Florijonui nereikėjo kartoti. Jis žino, kaip elgtis kada šventi dalykai vystosi. Susėdome. Viskas ėjo, kaip numatyta. Rudžiai turėjo vėl pasižadėti, kad vienas kitą mylės. Mat jau 55 metus kartu išgyveno.

– Tai kam atnaujinti? – šnibžda man į ausį Florijonas. – Gal netvirtai suvinčėvojo?

– Nutilk, tu velnio pusbroli, ir klausyk, kaip viskas daroma ir išsidėmėk. Gal ir tau reikės tą padaryti.

– Ar pasiutai? – šnibžda Florijonas – kaip aš galėsiu tiek svečių pavaišinti? Na, Florijonas jau prieš apeigas buvo bent kiek pasivašinęs kitoje palapinėje, kur gėrimų visokių rūšių buvo pristatyta ir gali pats pilti kiek nori.

Nuėjome su Florijonu prie ežero. Čia Florijonas baisiai susijaudino.

– Neturiu meškerės. Būčiau prigaudęs žuvų ir kad pakepė...

– Gal ir gerai būtų buvę. Bet gausi pavalgyti. Matai jau parengta. Tik eik ir pasiimk. Būsi tarp daugiau kaip keturių šimtų.

Nuėjome su Florijonu prisikrovėme lėkštes visokių gero ir nuėjome į palapinę, kur muzika grojo. Florijonas man sako:

– Muzika gera. Groja rodos nesenai iš Lietuvos. O ar jie žino "Paskutinį sekmadienį?"

– Ką tu, Florijonai, suglumai. Tą šokį Lietuvoje prieš 50 metų šokau. Ką tie vaikinukai gali žinoti. Jie net gimę nebuvo.

Florijonas neklausė. Jis prikibo prie muzikantų, kad "Paskutinį sekmadienį" jam užgrotų.

Ir savo ausim netikiai – ir groja ir dainuoja, "paskutinį sekmadienį, meilė taip išsvajota..."

Florijonas nusilenkė mano žmonai. Reiškia kviečia šokti. Bet negalėjo išvystyti visų baletinių gabumų. Kaip tu šoksi žolėje.

Tada susitikome su kitais įdomiais žmonėmis. Stasys Baras, Fondo prezidentas, o čia pat ir įkūrėjas dr. Razma, dr. Kriaučeliūnas labai gero-

(Atkelta iš 2 psl.)

centras. Jo vadovas Jonas Widgren papasakojo, jog centro žiniomis, apie 300,000 žmonių kasmet įvežama į Vakarų Europos šalis. O tai tik nelegalūs imigrantai, šalia 1993 m. atvykusių legalių dviejų milijonų imigrantų. Žmonių kontrabanda neša mažesnes bausmes negu narkotikų prekyba ar ginklų gabenimas. Rumunijos ir Bulgarijos įstatymai lengvai išduoda svetimšaliams vizas, Čekijoje žmonių transportavimas laikomas mažu prasižengimu, o Lenkija iš vis neturinti žmonių kontrabandos įstatymo. Transporto vadovai reikalauja iš vežamųjų tarp 500 ir 5,000 dol. Kaina priklauso nuo to, kurio šalies žmogus gabenamas. Daugiau gaunama už JAV, Vokietijon ar Švedijon vežamus. Pernai ant Čekijos-Vokietijos sienos buvo sulaikyti 43,302 žmonės iš 74 valstybių, bandę apsigyventi Vokietijoje. Lenkija skelbia, kad joje apie 100,000 svetimšalių laukia progos pateikti Vokietijon. Bonos vyriausybė davė Lenkijai 72 mil. dol. Vokietijos-Lenkijos sienos sustiprinimui ir apsaugai, nes vietomis

je nuotaikoje.

– Žmonos nėra, – šnibžda man Florijonas, – nėra kam ant kojos užminti.

– Jis visados geroje nuotaikoje. Tau tai reikia stiprios priežiūros. Florijonas tuojau pat prikibo prie Fondo prezidento.

– Aš steigiu lietuvių ugniagesių komandą. Mums reikia netoli pusmilijonio. Žinote, tos gaisrinės mašinos pasiutusios daug kainuoja. Čia tau ne koks Honda.

– Mes gauname labai daug fantastiškų prašymų. Bet šitas visus lenkia.

– Aš nesišvaistau niekniekais, – atsakė Florijonas ir nužygiavo prie stalo, kur dar keletas butelių buvo likę.

Paskui reikėjo ilgai prašinėti Florijoną, kad važiuotų namo. Jis vis susitikdavo su matytais ir nematytais. Pagaliau, kai riktelėjau: FLORIJONAI, VAŽIUOJAM NAMO!, Florijonas išsijudino.

Laimingai grįžome į Chicagą. Dabar Florijonas neduoda man ramybės. Kada bus sekantis subuvimas.

Experienced Cook
Days, Behind Gateway
Apres Vous Cafe

2120 East 4th St. Cleveland
Apply in person.
241-0888

Dishwashers – Days
Apres Vous Cafe

2120 East 4th St.
Cleveland Behind Gateway
-Apply in person – 241-0888

Iš visur apie viską

siena eina miškais ir pelkėmis, kurias sunku prižiūrėti.

Tarp žmonių pirklių pasitaiko ir sukčių. Vengrijoje viena jauna somalietė papasakojo, kaip grupė Somalijos keleivių sumokėjo laivo kapitonui po 750 dol., kad juos nugabentų Italijon. Kapitanas netoli kranto naktį liepė visiems keleiviams bristi į krantą, vėliau paaiškėjo, kad tai ne Italija, bet buvusi Jugoslavija. Ilgokai pavargę somaliečiai vėl sumokėjo nesąžiningiems kontrabandininkams po 600 dol., kad juos nugabentų į Austriją, tačiau sunkvežimis juos išmetė Vengrijoje.

Ne visiems taip laimingai kelionė pasibaigia, pasakoja migracijos centro direktorius Vidgren. Bulgarijos sunkvežimis vežė grupę Šri Lankos žmonių tiesiai į Vokietiją, paėmęs iš kiekvieno keleivio po 800 dol. Sunkvežimio priekabos ventiliacijos sistema sugedo ir 18 keleivių užtroško. Kiti 19 ceiloniečių liko gyvi, jie miegojo virš savo bendrakeleivių lavonų, kol vairuotojas pabėgo Vengrijoje, palikęs visus keleivius, gelbėdamas savo kailį. Birželio mėn. Baltijos jūroje buvo pastebėtas sugedusiu motoru žvejų laivas su Švedijon keliaujančiais 52 kurdais iš Irako. Švedų imigracijos įstaigos seniai įtarė, jog "Estonia", pernai jūroje nuskendęs laivas su daugiau 900 keleivių, reguliariai gabendavo Švedijon nelegalius imigrantus.

Nelegali imigracija į JAV didžiausia iš Meksikos pusės, bet gan kiauura yra ir siena su Kanada. Pernai prie Kanados sienos buvo sulaikyti 1.705 žmonės, bandę nelegaliai peržengti sieną. Iš jų

apie 1.000 buvo kanadiečiai, 93 pakistaniečiai, 45 indai, 50 rumunų, 30 korėjiečių, 43 lenkai, 22 izraeliečiai, 13 britų, vienas uzbekas. Tais pačiais metais prie pasienio policija prie San Diego sugauna tiek nelegalių ateivių per vieną naktį, kiek prie Kanados sienos sulaikoma per visus metus.

TRUMPAI

• Vokietijos įstatymai reikalauja švaresnio gazolino ir iki 2000 metų visi automobiliai turės turėti dūmų valytus.

• Tarp Izraelio ir Palestinos vadovybės kilo ginčai dėl vandens teisių. Izraelitai kiekvienas sunaudoja keturis kart daugiau vandens, – palestiniečių ožkos trokšta, o izraelitų sodybose pilna plaukymo baseinų.

• Ukraina sutiko, kad karo uostas Sevastopolis liktų rusų laivyno baze. Ketvirtadalis karo laivų perims Ukrainą. Derybos tęsiamos.

• Šiaurinėje Airijoje vėl prasidėjo katalikų-protestantų kiverčiai.

• Vatikanas sustabdė lietuviškų Mišių sekmadienines transliacijas. Programų vadovybė skelbia, kad gyvenimas Lietuvoje pasikeitė ir lietuviai gali klausytis Mišių lietuvių kalba iš Vilniaus arkikatedros.

• Europos sąjungoje dirba daug įvairių kalbų vertėjų. Mažiausiai svetimų kalbų žino Airijos gyventojai, daugiausia – Liuksemburgo piliečiai. Po jų eina Belgijos ir Olandijos žmonės.

• Kinija kritikavo Čekijos prezidentą Vaclav Havel, nes jis susitiko su Taivano vyriausybės premjeru Lien Chan.

LINAS VYŠNIONIS

Advokatas

Telefonas (216) 383-0225

24400 Highland Road, Suite 9 • Richmond Hts, OH 44143

TRANSPAK

Siuntiniai į Lietuvą pristatomi į namus.
Skubiems siuntiniams - AIR CARGO.
Komercinės siuntos pagal susitarimą.
MAISTO SIUNTINIAI nuo \$29.- iki \$98.-

Aukštos kokybės maisto produktai

Pageidaujant prisiųsime smulkia informaciją.

Rūta Degutienė, 28262 Chardon Rd.
Willoughby Hills, OH 44092
Tel. 216-943-4662

Dirbame nuo 1987 m.

TRANSPAK, 2638 W. 69th St.
Chicago, IL 60629 Tel. 312-436-7772

RESTORANAS

ROJAKUS ARKA

M. Daukšos g. 3, VILNIUS, tel. 220625

Tarp Aušros Vartų ir Vilniaus gynybinės sienos

ATIDARYTA nuo 11 iki 23 val.

Lietuviški valgiai ir gėrimai, karštų valgių kainos nuo 4 iki 16 litų

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES

available – worldwide

EXPERTS ON TRAVEL

TO E. EUROPE

passports • visas
prepaid tickets

SERVING OUR COMMUNITY FOR OVER 35 YEARS

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

LIETUVOS OREIVIAI DĖKOJA SAVO GLOBĖJAMS

Š. m. liepos 1-8 dienomis, Battle Creek vyko 12-tas Pasaulio oro balionų čempionatas, kuriame dalyvavo ir mūsų ekipažas iš Lietuvos. Norime nuoširdžiai pa-

dėkoti p. Valdui Adamkui ir p. Rimantui Dirvoniui, padėjusiems organizuoti šią kelionę. Didelį ačiū tariame p. p. Romui ir Nijolei Botyriams, kurių dėka galėjome sėkmin-

gai dalyvauti pasaulio čempionate.

Visos viešnagės metu mus lydėjo p. Ray Dubray ir p. Loretos Čipkutės-Dubray bei Laimos Sveraitės geranoriškumas.

Pilotas

Vidmantas Stankevičius

Pasaulio oro balionų čempionate dalyvavusi Lietuvos įgula. Iš k.: Antanas Paleckas, Danutė Stankevičienė ir pilotas Vidmantas Stankevičius.

BALIONŲ ŠVENTĖJE VILNIUJE ŽUVO ŽMOGUS

Tarptautinėje oro balionų šventėje "Padangių gėlės", vykusioje praėjusią savaitę Vilniuje, Vingio parke, žuvo oro baliono "Pepsi" ekipažo narys žinomas poetas ir literatūros kritikas, literatūrinių žurnalų "Krantai" ir "Naujoji Romuva" vyriausiasis redaktorius Vaidotas Daunys (gimęs 1958 metais). Nelaimė įvyko vakare, apie 21 valandą. "Pepsi" pilotas rengėsi kilti į orą. Stovėdamas žemėje, gondolą laikė

Vaidotas Daunys, bet balionas staiga iššovė į orą. Su juo kartu, įsikibęs į gondolą, pakilo ir V. Daunys. Pilotas bandė jį įtraukti vidun, tačiau plyšo marškiniai, o diržo jis jau nebepasiekė. Ore Vaidotas Daunys išsilaikė nepilną minutę. Medikų tvirtinimu, ant žemės jis nukrito iš 400 metrų aukščio ir vietoje žuvo. Lietuvos oreivystės istorijoje tokio atvejo dar nebuvę. (ELTA)

LIETUVOS KREPŠINIO VETERANAI PASULIO VICEČEMPIONAI

Costa Ricoje vykusiaame trečiajame pasaulio krepšinio veteranų čempionate Lietuvos komanda, debiutavusi tokio masto varžybose, iškovojo sidabro medalius (penkiasdešimtmečių grupėje) ir vicečempionų taurę.

Lietuvos rinktinei atstovavo olimpinis čempionas, dabar Joniškio "Žemgalos" komandos treneris Modestas Paulauskas, kauniečiai Gediminas Budnikas, Anatolijus Čiupkovas, Vladas Janiūnas, klaipėdietis Kazimieras Budrys, kėdainiečiai Stasys Mickevičius, Vygintas Valiukevičius. Komandos treneris - kaunietis Vitoldas Masalskis.

1995 m. ŠALFASS VARŽYBŲ KALENDORIUS

1995 m. Š. A. Lietuvių 3-Pitch Softbobo turnyras įvyks 1995 m. rugpjūčio 26 & 27 d.d., Kinsman Field, Wasaga Beach, Ont. Rengia Toronto LSK Jungtins. Tai yra jau 10-sis metinis LSK Jungties turnyras, kuris kartu laikomas kaip ŠALFASS pirmenybės. Kontaktas - Brad Stephenson, 558 Mississauga Valley Blvd., Mississauga, Ont. L5A 1Z1. Tel. 905-279-1851.

1995 m. Š. A. Lietuvių komandinės ir individualinės golfo pirmenybės įvyks 1995 m. rugsėjo 2 & 3 d.d., Windmill Lakes Golf Course, Rt. 43, Ravena, Ohio. Rengia - Clevelando Lietuvių golfo klubas. Kontaktas - Algis Nagevičius, 7702 West Pleasant Valley Rd., Parma, OH 44130. Tel. 216-845-8848.

1995 m. Baltiečių ir lietuvių lengvosios atletikos pirmenybės įvyks 1995 m. rugsėjo 9 & 10 d.d., Cuyahoga Community College, Western Campus, Parma, Ohio. Rengia - Clevelando LSK Žaibas. Lietuvių pirmenybės bus išvestos iš pabaltiečių. Kontaktas - Algirdas Bielskus, 3000 Hadden Rd., Euclid, OH 44117-2122. Tel. 216-486-0889. Faksas 216-943-8845.

1995 m. Š. A. Baltiečių bei lietuvių šaudymo pirmenybės vyks 1995 m. rugsėjo mėn. per 3 šeštadienius, šia tvarka:

a) Rugsėjo 9 d. - Stendinis (Trap) šaudymas, tik baltiečių varžybos. Latvių šaudykloje "Lielupe", Hwy 54, 3 km į pietus nuo Village of York, Ont., Kanadoje.

b) Rugsėjo 16 d. - Mažo (.22) kalibro šautuvu. Baltiečių ir lietuvių pirmenybės, latvių šaudykloje "Berzaine", apie 70 km į šiaurę nuo Toronto, Kanadoje.

c) Rugsėjo 23 d. - Pistoletų - baltiečių ir lietuvių pirmenybės, taipogi "Berzaine" šaudykloje.

Varžybas rengia latviai. Kontaktas - Oscar Grauds, 280 Ellerslie Ave., Willowdale, Ont. M2R 1B7. Tel. 416-221-4554.

Lietuviams, visais šaudymo reikalais patartina kreiptis į Bili Savicką, 340 Dixon Rd., Apt. 2004, Weston, Ont. M9R 1T1. Tel. 416-244-2267.

1995 m. ŠALFASS Stendino (Trap) šaudymo pirmenybės numatomos rugsėjo antroje pusėje, Hamiltono LMZK "Giedraitis" šaudykloje. Tikslī data bus pranešta vėliau. Kontaktas - Balys Savickas. Šios varžybos buvo numatytos š.m. gegužės mėn., tačiau nebuvo įvykdytos.

1995 m. Baltiečių ir lietuvių plaukimo pirmenybės numatomos š.m. lapkričio pradžioje, Toronto, Ont. Vykdo estai. Tikslī data bus pranešta. Kontaktas - Ilona Smalenskienė, 248 Keele St., Toronto, Ont. M6P 2K3. Tel. 416-769-7040.

1995 m. Lauko teniso pirmenybės, nei lietuvių nei baltiečių nebuvo įvykdytos, dėl rengėjų stokos.

Visų varžybų reikalais galima kreiptis į ŠALFASS gen. sekretorių Algirdą Bielskų, 3000 Hadden Rd., Euclid, OH 44117-2122. Tel. 216-486-0889. Faksas 216-943-8845.

ŠALFASS CENTRO VALDYBA

1995 m. Baltiečių ir lietuvių lengvosios atletikos pirmenybės

Įvyks 1995 rugsėjo 9 & 10 d.d., Cuyahoga Community College, Western Campus, 11000 W. Pleasant Valley Rd., Parma, Ohio (Vakarinis Clevelando priemiestis). Varžybas vykdo Clevelando LSK Žaibas.

Varžybos vyks šiose klasėse: vyrų (20-34 m. imtinai), moterų (17-34 m.), jaunių A (17-19 m.), jaunių ir mergaičių B (15-16 m.); berniukų ir mergaičių C (13-14 m.), D (11-12 m.), E (9-10 m.) ir F (8 m. ir jaunesnių); vyrų ir moterų "Submasters" (35-39 m.) visų klasių "Masters" - (40-44 m.), (45-49 m.) ir t.t. kas 5 metai.

Prieauglio klasifikacija - pagal dalyvio amžių 1995 m. gruodžio 31 d. Sub-masters ir masters - pagal dalyvio amžių varžybų dieną. Dalyvių skaičius neapribotas visose klasėse.

Varžybų pradžia: šeštadienį, rugsėjo 9 d., 1:30 val. p.p. Registracija nuo 12:00 val. Sekmadienį

varžybos tęsis nuo 10:00 val. ryto.

Dalyvių registracija pageidaujama iki 1995 m. rugsėjo 5 d. imtinai, šiuo adresu: Algirdas Bielskus, 3000 Hadden Rd., Euclid, OH 44117-2122. Tel. 216-486-0889. Faksas 216-943-8845.

Papildomi kontaktai: Eglė Laniauskienė 216-731-7464, Irena Wilkinson 905-822-0302, Dangulė Alderdice 905-639-7711, Liusė Tamošiūnienė 216-230-0860.

Lietuvių 1995 m. pirmenybės bus išvestos iš baltiečių. Smulkios informacijos bus praneštos visiems ŠALFASS vienetais. Klubams nepriklausantieji dėl informacijų gali kreiptis į A. Bielskų bei kitus aukščiau nurodytus asmenis ar į bet kurį lietuvių sporto klubą.

Klubai ir pavieniai lengvatlečiai skatinami šiose varžybose gausiai dalyvauti.

ŠALFASS LENGVOSIOS ATLETIKOS KOMITETAS

DIRVOS PRENUMERATOS VAJUS

JAV Lietuvių bendruomenės Kultūros taryba, su Lietuvių fondo pagalba, įvertindama periodinės Spaudos svarbą Amerikos lietuvių tautinei samonei palaikyti ir naujiems visuomenės nariams pritraukti ir juos apjungti, skelbia

RUGSĖJĮ SPAUDOS MĖNESIU

ir tuo laiku parems naujus prenumeratorius.

DIRVA, pritardama šiai LB iniciatyvai, savo ruožtu taip pat daro nuolaidą. 60-čiai naujų skaitytojų, užsisakiusiems DIRVĄ rugsėjo mėnesį, laikraščio prenumetata metams kainuos tik \$15.

Tikimės, kad toks atpiginimas paskatins ir įgalins jaunas šeimas, naujakurius, studentus įsijungti į DIRVOS skaitytojų šeimą.

Norinčius pasinaudoti šiomis lengvatomis, prašome iki š.m. rugsėjo pabaigos atsiųsti užpildytą žemiau spausdinamą taloną ir mokėstį šiuo adresu:

DIRVA

P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119-0191

Jūs DIRVA lankys ištisus metus, nuo talono užpildymo dienos.

JAV LB Kultūros Tarybos Spaudos vajus

Prenumeratos talonas

Skaitytojo vardas, pavardė.....

Adresas.....

Čekis 15 dol. Parašas.....

1995 m.mėn.d.

Sponsorai: Lietuvių Fondas ir savaitraštis "DIRVA".

BORN TO TRAVEL

26949 Chagrin Blvd. #103
(Ohio Savings Building)
CLEVELAND, OH 44122

Tel: (216) 831-5530 & (800) 366-9980
Fax: (216) 831-5028

OFFERING CORPORATE AND LEISURE TRAVEL

Siūlome geriausius skrydžius į Pietų Ameriką,
Australiją, Vakarų Europą.
Kelionės laivais į Karibų salas.

ŽVAIGŽDUTĖ
MOTIEJŪNIENĖ
kelionių specialistė

RITA STAŠKUTĖ
kelionių specialistė

Skambinkite arba aplankykite mus ir mes padėsime suplanuoti Jūsų kelionę. Clevelande bilietus pristatome į namus.

KELIONĖS Į LIETUVĄ
* visuomet geriausiomis kainomis *

SKRYDŽIAI SU FINNAIR
SAS, Lufthansa, KLM, LOT Polish

Mes atstovaujame Lithuanian Air (LAL)

CLEVELANDE ir apylinkėse

ŠV. TĖVO KNYGA

Clevelando šv. Jurgio parapijos klebonijoje galite gauti Popiežiaus Jono Pauliaus II knygą: "Crossing The Threshold Of Hope". Knyga atspausdinta stambiu šriftu, anglų kalba. Kaina \$20.00.

ŠILUVOS DIEVO MOTINA

Šiemet Clevelando šv. Jurgio parapija švęs Šiluvos Dievo Motinos šventę sekmadienį, š.m. rugsėjo 10 d. Marijos Apsireiškimui Šiluvoje prisiminti Mišios bus aukojamos 10:30 val. ryto. Vėliau seks procesija su Švenčiausiuoju Sakramentu ir Palaiminimas prie Marijos šventovės klebonijos sode. Clevelandiečiai yra skatinami dalyvauti šioje šventėje.

TARYBOS RINKIMAI

Clevelando šv. Jurgio parapija š. m. spalio mėn. rinks 5 naujus parapijos tarybos narius. Rugsėjo mėn. visi parapijiečiai yra kviečiami siūlyti kandidatus šiems rinkimams. Dviejų metų kadenciją šiemet užbaigs šie tarybos nariai: Marija Hudgins,

Stepas Juodvalkis, Algirdas Matulionis ir Walter Salaiakas. Tarybos nariai Antanas Bacevičius, Kristina Kasulaitė, Virginija Rubinski, Kęstutis ir Liucija Tamošiūnai pareigose dar pasiliks vieneriems metams.

AVIACIJOS ŠVENTĖ

Darbo Dienos savaitgalį, š.m. rugsėjo 2-4 d., Burke paežerio oro uoste bus metinė aviacijos šventė – Cleveland National Air Show. Pandangėse skraidys: Harrier – JAV marinių korpuso vertikalčiai pakylantis reaktyvusis lėktuvas, Eagle – oro akrobatų trejetas, Gene Soucy – solo oro akrobatas, Teresa Stokes – skrendančio lėktuvo sparnais vaikstanti mergina, Flying Elvises – parašiutininkai ir kt. Praskrys virš žiūrovų: Kanados F-18 ir JAV F-117 Stealth kovos lėktuvai ir B-2 Stealth bombonešis. Informacijai skambinkite: 216-781-7469.

SMARAGDŲ FESTIVALIS

Sekmadienį, š.m. rugpjūčio 27 d., Clevelando Metro-

LKVS "RAMOVĖ" IR ŠAULIŲ "ŽALGIRIO" KUOPOS GEGUŽINĖ

Liepos 30 d. įvyko Lietuvos karių veteranų sąjungos "Ramovė" Clevelando skyriaus ir šaulių "Žalgirio" kuopos gegužinė. Programoje, šalia kitų pramogų, buvo turtinga loterija. Loterijos laimikius laimingiesiems įteikia S. Butrimas; šalia N. Čečienė ir J. Balandienė. V. Bacevičiaus nuotr.

parkai Rocky River rezervate prie Frostville muziejaus rengia Emerald City Folk Festival. – Smaragdų festivalį miestiečiams. Tradicinė amerikiečių muzikos ir rankdarbių šventė truks nuo 11:00 val. ryto iki 7:30 val. vakaro. Informacijai skambinkite: 216-382-6586.

* Rugsėjo 1-4 d. Rock & Roll Hall of Fame ir muziejaus iškilmingas atidarymas, North Coast Harbor ir kitur Clevelando miesto centre. Tel. 216-781-1310, ext. 143.
* Rugsėjo 2-4 d. Cleveland Nat'l Air Show, Burke paežerio oro uoste aviacijos šventė. Šiemet šios aviacijos šventės tema – "Rock & Roll". Pasirodys pavieniai lakūnai akrobatai, bet nedalyvaus garsiosios "Blue Angels" arba "Thunderbirds" eskadrilės. Tel. 216-781-0747.

Ger.J.

★★★★★

TAUPA bus uždaryta
Rugsėjo 2, 3 ir 4 d.d.
Darbo dienos savaitgalį.

★★★★★

*Štai, kurie padeda išlaikyti
lietuvišką laikraštį*

**Atnaujindami
prenumeratą ir kitomis
progomis Dirvai aukojo:**

Zidžiūnas V., Centerville ...	10.00
Janušonis A., Woodhaven ...	5.00
Kumpis I., Miami ...	10.00
Drukteinis E., S. Pasadena ...	20.00
Melsbakas R., Cleveland ...	10.00
Idzelis S., Cleveland ...	5.00
Vodopalas R., Highland H. ...	10.00
Ramonis V., Richmond H. ...	15.00
Liaubienė D., Medina ...	10.00
Giedraitis K., Livonia ...	10.00
Janukaitis V., Detroit ...	10.00
Petokas S., Upland ...	10.00
Lembartas K., Pottstown ...	10.00
Vaikutis V., Stamford ...	20.00
Gaižutienė U., Cleveland ...	10.00

**Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame**

PARENGIMAI

1995 M.

- RUGSĖJO 2-3 d.d., ŠALFASS Golfo turnyras įvyks Windmill Lakes, golf course, Ravena, Ohio. Rengia Clevelando Lietuvių Golfo Klubas.
- RUGSĖJO 9-10 d.d., Š.Amerikos baltų ir lietuvių lengvosios atletikos pirmenybės, Cuyahoga Community College, Western Campus, Parma, Ohio. Rengia LSK Žaibas.
- RUGSĖJO 30 d. Clevelando Baltų Komitetas rengia baltų bendravimo vakarą Lietuvių Namuose.
- SPALIO 7 - 8 LIETUVIŲ DIENOS rengia LB Clevelando apylinkės valdyba.
- SPALIO 22 d. DIRVOS 80 metų jubiliejus.
- LAPKRIČIO 12 d. Šv. Jurgio Rudens Festivalis 11:30 - 3:30 p.p.
- LAPKRIČIO 18 d. Kariuomenės Šventės minėjimas. Lietuvių Namuose.
- GRUODŽIO 17 d. "Singing Angels" choro koncertas trečią val. po pietų Dievo Motinos parapijoje.
- GRUODŽIO 24 d. Bendros Kūčios - Šv. Jurgio parapijos salėje 9:30 v.v.
- GRUODŽIO 31 d. NAUJŲ METŲ SUTIKIMAS Lietuvių namų salėje.

Atlanta

Import-Export Inc.

2719 West 71 street. Chicago, IL 60629

Tel. (312) 434-2121 (800) 775-SEND

Mūsų Atstovas Clevelande:

Dainius Zalensas
LITMA I.E.

639 East 185 th Street
Cleveland Ohio 44119

Tel. (216) 481-0011

Greitas Siuntinių Persiuntimas

Air Cargo, Laivu

Į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ

RUSIJĄ, UKRAINĄ, BALTARUSIJĄ

**Pasiteiraukit dėl Amerikietiško maisto
komplektų**

JAKUBS AND SON

Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.,
William J. Jakubs Jr.,
Keneth Schmidt ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai
936 East 185 th Street. Cleveland, Ohio 44119
Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama
teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

TAUPA

Lithuanian Credit Union

Lietuvių Kredito Kooperatyvas

767 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119 **481-6677**

DARBO VALANDOS: antradienį, trečiadienį

ir ketvirtadienį ----- 9:00 v.r. - 4:00 p.p.

penktadienį ----- 9:00 v.r. - 6:00 p.p.

šeštadienį ----- 9:00 v.r. - 12:00 p.p.

sekmadienį parapijoje --- 11:00 v.r. - 12:00 p.p.

Kiekviena taupomoji sąskaita federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000

MATAS REALTORS

Broker **RITA MATAS** - G.R.I. - state certified
real estate appraiser

2412 CEDARWOOD ROAD
PEPPER PIKE, OH 44124
(216) 473-2530

18021 MARCELLA ROAD
CLEVELAND, OH. 44119
(216) 486-2530

ADV. VYTAS MATAS - teisinis patarėjas

DIRVA

LEIDINYS APIE MOTIEJŲ VALANČIŲ

Šiomet sueina 120 metų nuo žymiojo XIX amžiaus antrosios pusės lietuvių rašytojo ir švietėjo Motiejaus Valančiaus mirties. Apie šį pasižymėjusį vyrą yra rašoma praėjusiais metais Kaune pasirodžiusioje knygutėje "Motiejus Valančius", kurią paršė kaunietis lietuvių literatūros žinovas Jonas Jasaitis, o ją, "Gyvenimas ir kūryba" leidinių serijoje, išleido Kauno "Šviesos" leidykla.

Šis aukštesniųjų klasių mokiniams skirtas leidinys turi 118 puslapių. Jis yra padalintas į tris pagrindinius

skyrius: "Gyvenimo laiptais", "Kultūros vagos", "Meninis žodis". Taip pat yra įdėtas M. Valančiaus kūryboje naudojamų žodžių paaiškinimas, sužymėta naudota literatūra. Viskas atlikta gana kondensuotai, išmaniai. Telpa ir nemaža iliustracijų. Gražiai įrištas kietuose viršeliuose.

Šioje knygelėje yra paliestos visos M. Valančiaus veiklos sritys. Žinoma, nėra aplenktas ir blaivybės apaštalavimas. Tuo klausimu čia rašoma: "Mūsų tautos atmin-tin Valančius išpaudė ryškų blaivybės ženklą. Jis gerai

suvokė, kad doros, šviesos, rašto grūdas gali duoti vaisių tik blaivios dvasios dirvoje. O jo laikais toje dirvoje tirštai vešėjo girtuoklystės pikt-žolės. Lietuvoje silpnybė kvaišalo stiklui buvo žinoma ir anksčiau, tik seniau ši yda tarpo ponų svetainėse..."

Žinant, kad ir šiuo metu Lietuvoje plačiai yra išsigalėjusi girtuoklystė, M. Valančiaus skleistos blaivininkystės mintys yra labai aktualios ir dabar. Jaunimas, skaitydamas dabar M. Valančiaus mintis gal jomis susidomės ir savo gyvenimą pakreips blaivaus, doro gyvenimo linkme. O tokių rašytojų kaip M. Valančius juk nedaug teturime!

Tad šis leidinys apie M. Valančių labai visiems reikalingas. Sveikintina Jono Jasaičio iniciatyva tokią knygę parengti!

E. Šulaitis

mandos draugai turėjo.

Apie Kęstą Šereivą plačiai rašė Seattle spauda, o "Seattle Times" dienraštis prieš pačias varžybas – gegužės mėn. 5 d. patalpino platų straipsnį su nuotrauka, pavadintą "Rowing enabled Lithuanian to stay in U.S.". Straipsnyje pabrėžiama, kad jaunuolis, kuris, prieš atvažiuodamas į Ameriką, galėjo būti rusų armijos kareivių sumuštas savo gimtinėje ir pergyveno didelį netikrumą dėl savo ateities sužeidus nugarą 1993 metais, vėl sėsis prie irklo "Husky" komandos rinktinėje. Taip pat rašoma, kad jis jau sekančiais metais įsigys mokslinį laipsnį kompiuterių srityje ir žada grįžti Lietuvon. "Lietuva susilauks gero darbininko" – sakoma tame rašinyje.

Smagu yra apie tai sužinoti ir džiaugtis šiuo jaunuoliu, kurio užsispyrimas ir pasišventimas kelia aukštyn lietuvių ir Lietuvos vardą ir atsveria elgesį tų iš Lietuvos atvykusiųjų tautiečių, kurie savo veikla ir nusiteikimu tikrai nedaro garbės savo tautai. Daugeliui iš tokių tarpo šis pavyzdys turėtų atverti akis ir parodyti, kad kelyje į laimę ne visada trumpas kelias yra pats geriausias.

Ed. Šulaitis

A. † A.

Veterinarijos dr. VLADUI BLOŽEI

iškeliavus amžinybėn, reiškiamo gilia užuojautą jo mielai žmonai LILI, broliui PETRUI, dukroms dr. ASTAI ir dr. DALIAI bei kitiems giminėms ir artimiesiems

*Roma ir Algirdas Čepuliai
Aldona ir Vytautas Mauručiai*

Veterinarijos gydytojui

Dr. VLADUI BLOŽEI

mirus, jo žmonai LILI, dukroms dr. DALIAI ir vyrui Larry, dr. ASTAI, broliui PETRUI reiškiamo gilia užuojautą ir kartu liūdime

*Aldona ir Edmundas Drukteiniai
Roma ir Danielius Degesiai*

Tauriam lietuviui, tautinės minties puoselėtojui

A. † A.

Dr. VLADUI BLOŽEI

mirus, jo žmoną LILI, dukras ASTA, DALIA ir brolių PETRA, skausmo valandoje nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime

*ALT Sąjungos St. Peterburgo,
skyriaus valdyba ir nariai*

P.L.P. Lietuvos Karo Mokyklos,
20-tos laidos, karininkui

A. † A.

Vet. Dr. VLADUI BLOŽEI

mirus, jo žmonai LILEI, dukroms dr. DALIAI ir dr. ASTAI, giminėms ir artimiesiems reiškiamo gilia užuojautą ir kartu liūdime

*L.K.M. 20-tos laidos karininkai
su šeimomis:*

*Stepas Butrimas,
Mečys Balys ir
Benjaminas Paulionis*

DR. VLADUI BLOŽEI

mirus, nuoširdžiausią užuojautą reiškiamo žmonai LILEI, dukroms DALIAI ir ASTAI broliui PETRUI, ir visiems artimiesiems

*Birutė ir Vladas
Čyvai su šeima*

Tautinės minties puoselėtojui, tauriam lietuviui

A. A.

Vet. dr. VLADUI BLOŽEI

Amžinybėn iškeliavus, žmoną LILI, dukras: ASTA, DALIA su vyru LARRY, brolių PETRA, seseris Lietuvoje ir artimuosius nuoširdžiai užjaučia liūdesyje likę draugai:

*Bronė ir Albertas Kremeriai
Marija ir Kurtas Kuhlmanai
Roma ir Viktoras Masčiai
Marytė Miklienė
Bronė ir Vytautas Mikliai
Irena ir Eugenijus Slavinskai
Jūratė ir Albertas Šukiai
Aldona ir Juozas Šulaičiai*

IDOMI KĖSTO ŠEREIVOS ISTORIJA

Lietuvos irklautoją pamėgo amerikiečiai

Kęstas Šereiva, 1991 m. kovo mėnesį kartu su savo vyresniu broliu Gintaru (jam tada buvo 19, o Gintarui – 21 metai) atvykęs į Chicago pasūnėjęs esantį St. Charles miestelį pas jų dėdę, turbūt net nesapnavo galimybę čia pasilikti studijoms ir tęsti jo pamėgtąjį irklavimo sportą. Kęstas jau tada buvo Lietuvos jaunių rinktinės narys ir todėl norėjo patekti į tokį universitetą, kuris turėtų stipresnę irklavimo programą.

Jiems pradžioje teko padirbėti pas aplinkinius amerikiečius, pagelbstint jiems tvarkyti namų aplinką. Vieni iš tokių darbdavių – Ed ir Leslie Hicks turėjo sūnų, studijuojantį USC – Los Angeles mieste. Tas sūnus savo universitete bandė pagelbėti per irklavimo programos vedėją, tačiau šis nieko konkrečiai negalėjo padėti, bet davė Washingtono universiteto irklavimo trenerio Bob Ernst telefoną. Susisiekius su juo, šis sutiko Kęstą priimti irkluoti, žinoma, jeigu pavyks jam įstoti į patį universitetą.

Gintaras tuomet išvyko atgal į Lietuvą, o Kęstas pajudėjo į tolimąjį Seattle miestą, kur su vietinių lietuvių pagalba (ypatingai Inos Bertulytės talka), jis pateko į universitetą ir sėkmingai pradėjo treniruotis irklavime. Būdamas labai darbščiu ir pareigingu jaunuoliu, jis jau 1992 metais pakliuvo į universiteto rinktinę ir irklavo aštuonvietėje valtyje. Ir moksle ir irklavime jis pradžioje jokių problemų neturėjo, bet 1993 metais prasidėjo jam nugaros negalavimai. Daugiau nei metus laiko buvo gydomas įvairiomis terapijomis

priemonėmis ir tik praėjusių metų rudenį pabandyta daryti sudėtingą operaciją norint pataisyti "herniated disk". Operacija pavyko. Jau buvo galvota, kad jis niekada negalės paimti irklą į rankas, bet po operacijos vėl pradėjo treniruotis ir štai, gegužės 6 d. Seattle mieste įvykusioje tradicinėje "Windermere" taurės šventėje jis vėl irklavo aštuonvietėje Washingtono universiteto valtyje, kuri laimėjo pagrindinį susitikimą su Pietų Afrikos irklautojais.

Tai buvo tikrai džiugus ir jaudinantis momentas. Ypačiai džiugėsi ne tik pats Kęstas, bet ir visi kiti Washingtono universiteto irklautojai, kurie Kęstą mylėjo ir gerbė. Kuomet Kęstas negalėjo irkluoti, jis vistiek būdavo kartu su irklautojais, lankydavo jų užsiėmimus ir dažnai padėdavo vežti valtis į varžybas. Nežiūrint, kad jis beveik du metus nebuvo irklavęs, jo komandos draugai šiemet Kęstą išrinko valties vadovu, nors dar tada nebuvo žinoma – ar jis galės aktyviai dalyvauti. Tas tik parodo, kokią pasitikėjimą Kęstui ko-